

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schriftleitung u. Verlag: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4.80, halbjährlich RM 2.40, vierteljährlich RM 1.20

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 10. Jänner 1942

Nr. 2

Malajska fronta se je zlomila

Zadnja močna obramba pred trdnjavo Singapur izgubljena - Angleži se umikajo v divjem begu proti jugu - Amerikanci ne morejo pomagati Angležem - Japonsko napredovanje na vseh napadalnih točkah - Manila v japonskih rokah

Japonci so v zadnjih dneh dosegli celo vrsto fantastičnih uspehov, ki se jim divi ves svet. Tako so koncem preteklega tedna vkorakali po hudih bojih v glavno mesto Filipinskih otokov — Manila. Del ameriških čet so Japonci na polotoku Batangas, severozapadno od Manile, kratkomalo obkolili. Nič manjših udarcev niso prejeli Angleži na Malajskem polotoku, kjer so Japonci uničili 11. avstralsko divizijo pod poveljstvom generalnega poročnika Benetta. Ta udarec je bil tem hujši, ker je bila omenjena divizija motorizirana in ker je spričo dobrih cest na južnem delu Malaje mogla igrati veliko vlogo.

Sovražnik, ki se je umaknil iz Manile v okolico, ni mogel nič najmanj zadržati zmagovitega prodiranja Japoncev, ki so obkolili ostanke ameriškega vzhodnoazijskega brodovja v Cavite. Medtem je napredovalo uničenje teh obkoljenih suhozemnih in pomorskih sil s podporo japonskega letalstva. Trdnjavo Cavite, ki se nahaja na nekem otoku pred Manilo, je v soboto 60 japonskih bombnikov bombardiralo skozi celih pet ur. Bombe so veljale tudi umikajočim se ameriškim četam.

Japonci so v zadnjih dneh zasedli dve tretjini malajskega polotoka. Ob enem so izkrcali na britanskem delu otoka Borneo nove čete. Medtem so se morale angleške čete na Malajskem polotoku južno od Ipotha pod japonskim pritiskom vedno bolj in bolj proti jugu umikati. Ta umik se je opazil zlasti na vzhodni obali Malaje, kjer so Japonci v hitrem zamahu zavzeli važno angleško letalsko oporišče Kuantan. Ob enem se je začel angleški umik v pokrajino Johore, ki je najjužnejša pokrajina Malajskega polotoka. Kljub trdim bojem zlasti pri Kuala Lumpurju so se Angleži morali umikati dalje proti Singapurju. Japonci so jim sledili za petami 20 kilometrov na dan. V Singapurju že izvajajo obupne obrambne ukrepe, ker pričakujejo japonskih neposrednih napadov na to veliko in do-

sljej edinstveno točko Angleškega imperija.

Po najnovejših poročilih se je angleška obrambna fronta na Malajskem polotoku že zlomila. Japonsko letalstvo napada umikajoče se Angleže v pokrajini Johore vse do Singapurja. V Singapurju samem gorijo letališke naprave, zlasti hangarji in skladišča za gorivo. Nad jugom Malajskega polotoka

so zmetali Japonci na stotisoče letakov v kitajskem, malajskem in indijskem jeziku. V teh letakih pozivajo čete, ki so v angleški službi, naj odpovejo pokorščino in položijo orožje. Položaj Angležev na Malaji in na severu otoka Borneo je tem obupnejši, ker jim Amerikanci, ki se sami umikajo s Filipinov, ne morejo pomagati.

Trdi boji na vzhodni fronti

Vsi sovjetski napadi na vseh odsekih fronte odbiti z velikim izgubami za sovražnika

Novega leta so sovjeti izkrcali čete v Feodoziji. Močni oddelki nemškega bojnega letalstva so bombardirali to izkrcavanje in dovoz po Črnem morju. Sovražnik je imel velike izgube na ljudeh in materijalu.

V Srednjem odseku fronte so se vršili ob prestopu leta trdi boji, v katerih je nemško letalstvo po načrtu motilo sovražne operacije, zlasti pa je bombardiralo železnice in letala na nekem letališču ob jezeru Ilmen. Po poročilu z dne 2. t. m. je sovražnik nadaljeval svoje napade na več mestih. Kjer je vdrl v naše postojanke, se ga je odrezalo, na drugih mestih pa s protisunk odstranilo. Letalstvo je živahno sodelovalo, zlasti nad Krimom, kjer so veljali bombni napadi tako Feodoziji kakor tudi ladjami boljševikov. Dočim se

je po nedeljskem poročilu omejilo bojno delovanje na južnem odseku vsled hude zime, so sovjeti nadaljevali v srednjem in na severnem delu svoje napade. Letalstvo je istočasno bombardiralo sovražne priprave v moskovskem prostoru in na Krimu. Tudi murmanska železnica je bila bombardirana.

Na Krimu so bile sovražne čete, ki so se izkrcale pod zaščito bojnih ladij v Evpatoriji, uničene po žilavih borbah od hiše do hiše. Neka mala sovražna skupina je bila uničena od romunskih čet. Nemško letalstvo je na učinkovit način napadalo izkrcane sovjetske skupine na Krimu in dovoz boljševikov na Črnem morju. Na srednjem in severnem odseku so se pri zmanjšanjem mrazu izjalovili tudi dne 6. t. m. vsi sovražni napadi. Severovzhodno od Harkova sta bila uničena dva sovjetska bataljona.

Tudi 50 stopinj izpod ničle pokaže toplomer v zimskem času v Sovjetiji. Stari bojovníki iz svetovne vojne, ki so se tam bojevali pred 25 leti, pripovedujejo tudi o 52 stopinjah izpod ničle. V naših spodnještajerskih krajih se take številke navadno gibljejo med 7 in med 20 stopinjami izpod ničle. Predstavljajmo si sedaj zimo pri nas in na fronti! Pomagajmo našim vojakom, ki niso vajeni tako ostrih zim, z vsem, kar nam je mogoče. Toplo spodnje perilo, volnene rokavice, tople volnene nogavice, zajčje kože, ovčje kože itd., z eno besedo, vse, kar čuva telo proti mrazu, je neprecenljiva pomoč vojakom in cel naš domovini.

PK.-Aufnahme: Kriegsberichter Kirsch (Wb.)

Sie verstärken den Ring um Sewastopol

Bei jedem Wetter rollen die Nachschubkolonnen südwärts gegen Sewastopol und verstärken den Ring um die zäh verteidigte Seefestung

Roosevelt - dedič Anglije

Marsikaj smo že doživeli v tej vojni. Dobro se še spominjamo tistih 50 starih ameriških rušilcev, ki so jih prejeli Angleži takorekoč kot odškodnino za celo vrsto Ameriki prepuščenih oporišč. Že takrat ni manjkalo glasov, ki so vedeli povedati, da Roosevelt podpira Anglijo samo radi tega, ker se zaveda, da mu angleška dedščina prej ali slej ne bo ušla. Odvisnost Anglije od Amerike je rasla vse od izbruha vojne l. 1939 vzporedno s težavami, ki jih je moral Churchill naštevati svojemu parlamentu, vse do današnjega dne. Vojni udar Japonske je to odvisnost še povečal. Roosevelt se menda zaveda, da njegovih težav ni mogoče primerjati s Churchillovimi, zato se je mirno pogajal z Avstralijo ter sklenil brez pomisleka z vlado tega velikega angleškega dominijona vojaško pogodbo brez vednosti angleške vlade. Avstralski ministrski predsednik Curtin je vedel, da mu Churchill, ki sam moleduje za pomoč pri Rooseveltu, ne more pomagati, zato se je kar sam obrnil na ameriško vlado. Roosevelt je stisko Avstralije, ki se trese pred japonskimi zmagami v Pacifiku, dobro razumel in tako so se prav lepo pobotali glede odstopa avstralskih oporišč za ameriško letalstvo in mornarico. Ko je prispel go-

spod Churchill v Washington, je bila kravja kupčija glede Avstralije brez vednosti Anglije že končana. Spričo velike odvisnosti Anglije od ameriške pomoči je Churchill preostal morda le grenki smehlaj... Ponižanje Anglije pred Ameriko pa še s tem ni izčrpano. Tudi dejstvo, da je bila carinska meja med Zedinjenimi državami in angleško Kanado ukinjena, je dobro znamenje, v kateri smeri se gibljejo ameriški načrti z Anglijo.

Roosevelt hoče postati glavni dedič Angleškega Imperija. Kjerkoli se mu le nudi prilika, si izbiye od Churchillna to ali ono teritorialno ali pravno koncesijo, dobro vedoč, da mu Churchill v položaju, v katerem se nahaja ta vojni hujskač, ne more odbiti nobene želje.

Tako je postala Anglija prava dekla Zedinjenih držav. Churchill vé

Vojna z Anglijo

V Severni Afriki ni bilo pretekli četrtlet večjih borb. Pri Agedabiji so se Angleži morali umakniti. Nemško-italijansko letalstvo jim je prizadejalo težke izgube. Nadaljevali so se tekoči letalski napadi na Malto. Od 24. do 31. decembra so izgubili Angleži 58 letal, od teh 33 nad Sredozemskim morjem. V istem času smo izgubili 18 lastnih letal.

Težki letalski napadi so se koncentrirali na Tobruk in Benghasi, prav tako tudi na Malto.

V decembru je izgubila angleška mornarica 3 križarke, eno matično

prav dobro, da mu gre za biti ali ne biti. Zahteve, ki jih stavlja ameriška vlada Angležem, bi bile svoj čas v miru razburile ves London. Vse bi jih bilo odklanjalo. Danes ni glasu javne kritike, ker se Angleži zavedajo, da brez ameriške pomoči vojne ne bi mogli niti nadaljevati. Amerika je zadnja bilka, ki se je oklepa Churchillova vlada. Japonske zmage so Angležem tako pognale strah v kosti, da so glede svoje časti in suverenosti Imperija izgubili sleherno sled sramu. Tudi to ni nič čudnega. Anglosasi so svojo usodo tako tesno povezali z usodo mednarodnega židovstva, da je tudi njih skupna zunanja in vojna politika pravo zrcalo židovskega mišljenja. Kakor je Židu vsaka stvar predmet trgovanja, tako tudi požidovljenim Anglosasom ameriške baže ni do nikake morale, kadar skubijo Anglijo. Roosevelt si je vtepel v glavo, da hoče biti dedič Anglije. Vsi njegovi ukrepi gredo v to smer, ki jo zastopa naravnost z žilavostjo. Churchill sluti v globini svoje duše, da je Roosevelt takorekoč zainteresiran na razpadu moči angleškega carstva. Roosevelt hoče biti prva sila v taboru nasprotnikov držav oz. velesil Trojnega pakta. Polagoma, toda z vedno večjo sigurnostjo lezejo vajeti v Rooseveltove roke. Kmalu bo Churchill smel samo še kimati, kadar bodo Amerikanci vpraševali. Vojna, ki jo je bil izzval, se sedaj maščuje nad Anglijo. Za nas Evropejce je imperijalistična politika Rooseveltove vlade napram Angliji zelo poučna. Amerika bi rada požrla Anglijo in tu se spominjamo na tisti dve požrešni ščuki, ki so ju našli mrtvi v nekem ribniku. Ena je hotela požreti svojo vrstnico, ki ji je obtičala tako trdno v žrelu, da se ribi nista mogli rešiti iz krčevite napeposti. Požrešnost Zedinjenih držav napram v stiski se nahajajoči Angliji je prizor, ki nas še trdneje veže v zavesti naše zmage nad takimi »zavezniki«.

ladjo za letala, 3 rušilce, 3 hitre čolne, eno topničarko in eno podmornico. Poškodovanih je bilo: šest križark, pet rušilcev, štiri hitrih čolnov, eno minonosce, dve stražni ladji in dve podmornici. V decembru je bilo potopljenih 74 sovražnih trgovskih ladij s skupno 257.200 tonami. Podmornice so same uničile 23 ladij s 115.700 tonami.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Spodnja Štajerska se zahvaljuje Führer-ju in fronti

Ogromen uspeh zbirke volnenih stvari, kožuhovine, smuči in smuških čevljev za vojake na vzhodu

Božično darilo nemškega ljudstva za fronto iz Gau-a Steiermark vključno Spodnje Štajerske, predstavlja silen uspeh. Z doslej še neznanim zagonom sta stranka in organizacija Steirischer Heimatbund mobilizirali vse sile, ki so našle občudovanja vredna pripravljena srca polna navdušenja in duha za domovino.

Dejstvo, da se je zbirka vršila ravno med božičem in novim letom, torej v času, ki ga vsak rad uporabi za odmor in razmišljanja, dokazuje udarno silo zbiralcev ter skrb, ljubezen in povezanost nemške domovine z fronto.

Tudi Spodnja Štajerska je klicu Führer-ja navdušeno sledila ter pokazala osrečljivo darežljivost. Od vseh strani, iz mestnih in podeželskih okrožij, iz oddaljenih hribovskih vasi, iz najvišje ležečih planinskih in smučarskih koč se je zadnjih osem dni zbralo vtise, ki pričajo, da je domovina srečna, ako lahko nekaj stvarnega stori za naše vojake.

Žene so tudi tukaj tiste, ki so zvišane nad vsemi pohvalami. Z neverjetno naglico so si uredile šivalnice, v katerih so krojile in popravljale ter pomagale povsod, kjer so smatrale za potrebno. Od ranega jutra do poznega večera so brneli šivalni stroji. V mnogih sobah so sedele stare matere, matere in vnukinje skupaj ter pridno pletle, da še za kosilo in večerjo niso našle časa. Kakor nobena druga zbirka, tako je ta zbirka pokazala, da sta fronta in domovina skupnost, ki jo nikdo ne more ločiti.

49.000 prostovoljnih pomočnic, 661 zbirališč.

Stranka je v Gau-u Steiermark in organizacija Steir. Heimatbund na Spod. Štajerskem uredila 661 oddajališč z 20 glavnimi zbirališči v okrajnih predmestjih. V 537 šivalnicah so delale žene in dekleta. Okrog 49.000 parov pomožnih ženskih in moških rok, 910 krojaških in 18 krznarskih podjetij je pomagalo, da so se darila lahko tako hitro odposlala.

Od teh števil odpadejo na Spodnjo Štajersko sledeči podatki. Steirischer Heimatbund je sprejemal darila v 178 zbirališčih in treh glavnih zbirališčih. Spodnještajerke so šivale v 181 šivalnicah. V celoti se je stavilo 14.000 pomočnikov in pomočnic organizaciji Steirischer Heimatbund na razpolago. 110 krojaških in 7 krznarskih podjetij je z neprekinjenim delom omogočilo hitro izročitev daril vojaški oblasti.

15 vagonov krznarskih in volnenih oblačil je iz Gau-a Steiermark in Spodnje Štajerske odšlo na fronto. Nadaljnjih 23 vagonov je pripravljenih in se odpošljejo prihodnje dni.

Aufnahme: Franz Weissenstein

Blick in eine Sammelstelle

Darila	Reichsgau in Sp. Šta. Reichsgau jerska skupno	Sp. Štajerska
Kožuhi vseh vrst	115.753	23.436
Srajce	22.489	3.696
Spodnje hlače	21.743	2.873
Sp. jopiči, volneni telovniki	66.048	8.627
Šali	71.157	9.963
Mufi	11.002	1.681
Telesne obveze, zaščitniki prs in pljuč	20.264	2.716
Nogavice, dolge in kratke	121.645	15.889
Kožuhovinasti škornji in nadčevlji	2.784	255
Smučarski škornji	2.476	301
Smuči	27.576	3.418
Zaščitniki glave in ušes	60.391	5.923
Rokavice	54.470	7.921
Zapestniki in zaščitniki kolen	52.740	6.792
Oblačila raznih vrst	69.559	14.983
Volnenih in kožuhovinastih odev	13.577	1.630

Prebivalstvo Reichsgau-a in Spodnje Štajerske bo storilo vse, da se izid zbirke še v zadnji dneh poveča. Posebno žene se veselijo, da je zbirka podaljšana, ker bi drugače ne mogle dogotoviti šivanja, pletenja in pripravljanja daril, ki so jih namenile za fronto.

Z uspehi zbirke božičnih daril sta si Gau Steiermark in Spodnja Štajerska iz ljubezni in hvaležnosti do Führer-ja in naših čet na fronti postavila spomenik, ki bo pri pisanju zgodovine te vojne vodilen med ostalimi Gau-i.

Vsak Spodnještajerc da svoje smuči in smuške čevlje.

Osvobodjena Spodnja Štajerska se je odzvala klicu Führer-ja ter je darovala za naše vojake na Vzhodu zimska oblačila, smučarske škornje, planinske čevlje itd. s takim navdušenjem, da se ga

lahko označi za edinstveno in neprekosljivo. K vsem tem stvarim se je darovalo tudi veliko parov smuči. S tem so spodnještajerski sportniki dokazali, da se radi odpovejo sportu, dokler naši vojaki na fronti potrebujejo smuči. Kdo bo še danes imel veselje smučati in gojiti zimski sport, če se zaveda, da je zunaj na fronti vsak par smuči nujen potreben? Pri tem bi si gotovo vsak lahko očital, da ravno njegove smuči zunaj na fronti pogrešajo.

K smučim tudi palice!

Razume se, da slišijo k smučim, kd se oddajo, tudi smuške palice. Pri oddaji smuči se torej naj ne pozabi na smučarske palice.

Stari frontni bojovníki v šivalnici.

V dobrodušnih šivalnicah pri krajevnih skupinah vlada živahnost. Življenje

Sijajni uspehi zbirke kožuhovine, volne in zimskih oblačil

Odda.o se je v prvem tednu nad 32,000.000 komadov vseh vrst - Zbirka je bila za teden dni podaljšana

Zbirka kožuhovine, volnenih in zimskih stvari za fronto je do sobote večera, ko so zaključili začasno štetje, podala naravnost ogromen uspeh. Do tiste ure se je oddalo 32,149.201 komadov raznih vrst.

Med oddanimi predmeti se je med drugim nahajalo: 1,511.079 kožuhov in oblačil s kožuhi, 1,274.353 srajc, 1 milijon 208.660 spodnjih hlač, 3,058.301 spodnjih jopičev, puloverjev in volnenih telovnikov, 3,714.630 šalov, 373.836 mufov za roke, 639.937 zaščitnikov za prsa, 1,092.388 ogrevalnikov teles, 5 milijonov 26.583 parov dolgih in kratkih nogavic, 61.697 parov kožuhovinastih čevljev in nadčevljev, 75.799 parov smučarskih čevljev, 376.229 parov smuč, 1,779.940 zaščitnic za glave,

izgleda kakor v mravljišču. Šiva, plete in predeluje se za frontne vojake. Stotine neumornih rok je noč in dan zaposlenih, da bi naše vojake preskrbele z zimskimi potrebščinami. Šivalnice so skoraj premale, da bi zajele vse žene, ki so se za to delo prijavile. Mnogo se jih je potolažilo za poznejše dni. Med ženskami se vidi tudi moške, stare bojevničke iz svetovne vojne, ki so po poklicu krojači ter pomagajo ženam krojiti in so z nasveti na razpolago. Izkušnje, ki so si jih pridobili v svetovni vojni, pridejo na ta način tudi našim vojakom v dobro in korist.

Zbirališča poslujejo samo popoldan.

Darovalce se opozarja, da poslujejo zbiralnice organizacije Steirischer Heimatbund samo med 15. in 19. uro. Doma izdelana darila se naj takoj odda, da pridejo čim prej na namenjena mesta.

Oklic Gauleiter-ja!

Kakor ni bilo drugače pričakovati, se je Štajerska klica Führer-ja k zbirki kožuhovinastih, volnenih in zimskih stvari ter smuč, radevolje odzvala.

Vsem tovarišem, ki so deležni zbiralnih uspehov, se zahvaljujem v imenu in po nalogu Führer-ja.

Mi hočemo tudi ta teden pokazati, da imamo še vedno nekaj za naše vojake, če imamo dobro voljo za to.

V tekmovanju vseh Gau-jev, pri katerem smo doslej dobro odrezali, se tudi v tem tednu ne damo spodriniti.

Pred vsem prosimo naše žene, ki so se pretekli teden posebno odlikovale, da se podajo mnogoštevilno v šivalnice.

Mi se zavedamo, kako veliko je veselje Führer-ja na dosedanjih uspehih ter ga hočemo ob koncu tega tedna še veliko bolj razveseliti.

Uiberreither,
Gauleiter.

2,219.171 parov rokavic, 3,963.730 parov zaplestnikov, 861.193 parov ščitnikov za kolena, 1,324.068 parov ščitnikov za ušesa, 2,678.169 komadov raznih oblačil, 994.666 volnenih in kožuhovinastih odev ter veliko število drugih pripravnih volnenih in kožuhovinastih stvari.

Doslej se je lahko odposlalo 1260 vagonov toplih volnenih stvari proti Vzhodu ali pa v predelovalnice. V raznih večjih mestih se je četam, ki odhajajo na vzhodno fronto, kar po kolodvorih izdalo zimsko opremo iz zbirke.

Nemško ljudstvo je z navdušenjem sledilo klicu Führer-ja ter z darili toplih oblačil pomagalo našim vojakom v takem obsegu, da ga v tem ne more nikdo prekositi. Naval na zbirališča je bil v nedeljo tako ogromen, da se na tisoče darovalcev ni več moglo odpraviti. Nešteti darovalci so izjavili, da s pripravami in preureditvami za zbirko namenjenih volnenih in zimskih stvari do 4. januarja niso bili gotovi ter bi razen že oddanih stvari radi dali še ista in nadaljnja oblačila na razpolago.

Radi tega je Reichsminister dr. Goebbels odredil, da se zbirka podaljša za en teden do zaključno 11. januarja.

Oddajte tudi planinske škornje

Ker se planinske škornje (Goiserer) lahko predela v smučarske škornje, bodo zbiralnice sprejemale tudi planinske škornje. Darovalci planinskih škornjev dobijo ravno tako kakor darovalci smučarskih škornjev nakaznice za par cestnih čevljev.

Tovariš, stavi tudi ti tvoje planinske škornje našim vojakom na razpolago! Še danes jih odnesi k pristojnemu zbirališču.

Zbirališča poslujejo samo popoldan

Vsa zbirališča organizacije Steirischer Heimatbund bodo v drugem tednu zbirke poslovala samo med 15. in 19. uro.

Tovariši in tovarišice! Izročajte takoj sproti vsa predelana in izdelana

topla oblačila, da pridejo takoj na določena mesta.

Tretja vagonka pošiljka iz Marburg-a

Minulo soboto popoldne sta oba okrožja Marburg-a izročila poveljniku mesta že drugi in tretji vagon naknadno nabranih zimskih oblačil in sportne opreme. Predaja se je vršila na slavnosten način na trgu Adolf Hitler-ja. Oddelek vojaštva z godbo je stal na trgu pri predaji, pri spominskem stebru so se pa zbrali funkcionarji organizacije Steirischer Heimatbund. Med drugimi so pri tem bili navzoči Bundesführer Franz Steindl in višji župan Knaus. Stotine meščanov se je zbralo, ko so fanfare nemške mladine organizacije Steirischer Heimatbund pozdravile tri tovarne vozove naložene s smučmi.

Kreisführer Landkreis-a Marburg ing. Doboczky je v svojem govoru podčrtal voljo in veselje Spodnještajercev, da obdarujejo naše vojake. Kljub skoraj četrstoletnemu izkoriščanju te lepe dežele po bivših oblastnikih je zbirka podala tako lepe rezultate, da sta lahko oba okrožja Marburg že pred zaključkom nabiralne akcije vojaški oblasti izročila stvari za drugi in tretji vagon.

Major von Bonin se je kot poveljnik mesta veselo zahvalil, da je v tako kratkem času lahko prevzel zopetna darila. Sledila je počastitev Führer-ja, nakar je krenil cel sprevod z blagom in ljudmi po mestnih ulicah proti kolodvoru. Pri tem je prebivalstvo mesta okvirilo ceste in ulice ter veselo in zadovoljno opazovalo, kako se je Marburg tudi v tej zbirki pokazal vrednega biti postavljen v vrste ostalih mest Velike Nemčije.

Pettau in Luttenberg sta odpremila prvi vagon

Klic po oddaji kožuhovine, volne in toplih zimskih oblačil ter smučarskih čevljev za naše hbrane vojake na vzhodni fronti, je tudi v Pettau-u in Luttenberg-u našel najlepši odmev. Nešteta so oblačila, ki so jih na zbiralnicah sprejeli. Vsakemu prebivalcu je bilo v dolžnost, da od svojih zimskih stvari nekaj prispeva. V ponedeljek, dne 5. januarja so prvi vagon darovanih stvari iz okrožij Pettau in Luttenberg v Pettau-u slavnostno izročili poveljniku mesta.

Boljševiški generali upajo in računajo, da bosta mraz in hlad zaustavila pohod nemških divizij, kakor je to bil slučaj leta 1812 z veliko armado francoskega cesarja Napoleona. To se nemški armadi ne more zgoditi. Ne samo, da je nemški vojak kot bojevnik nepremagljiv, nemškega vojaka bo zaledje fronte, to je domovina, preskrbela z vsem, kar potrebuje za čuvanje proti mrazu. Težko bi se našlo v Veliki Nemčiji človeka, ki bi ne daroval in preskrbel vsaj nekaj toplih zimskih oblačil za vojake na vzhodni fronti. Zbirka volnenih in toplih ter kožuhovinastih stvari mora in tudi bo preprečila in prekrizala vse take račune rdečih generalov.

Žene in moške Spodnještajerske! Tovarišice in tovariši!

Dne 20. decembra je Führer odredil zbirko volnenih in zimskih stvari ter kožuhovine za fronto. Gauleiter je v svoji poslanici apeliral na moške in žene na Štajerskem ter hkrati našim predlogom primerno razširil akcijo tudi na Spodnjo Štajersko.

Od 27. decembra 1941 deluje celokupna organizacija Steirischer Heimatbund po nalogu nacionalsocialistične nemške delavske stranke. Na tisoče žena in moških, deklet in mladeničev dela po zbiralnicah, posvetovalnicah, delavnicah in šivalnicah, ali pa obiskujejo stanovanja, da izdajajo parole in sprejemajo darila.

Prebivalstvo Spodnje Štajerske je zopet na prepričevalen način podalo svoje priznanje za Führer-ja, ljudstvo in Reich. Primanjkuje besed, ki bi popisale posamezne epizode resnične požrtvovalnosti, ki smo jo videli zadnje dni. Vsi so dali vselega srca, pa naj si je bil kmet na gorovju Bachern, stanovalc spodnještajerskih mest in trgov, rudar v Trifail-u, viničar iz področja Kollos in Windische Büheln, Gottscheer v svoji novi domovini v okrožju Rann ali pa prebivalec v dolini reke Save. Pri vsem tem je pa ta lepa dežela po skoraj 23 letni tuji vladavini popolnoma izropana, obubožana in bodna, razen tega je šel tudi val vojne čez njo. Za nemške vojake, ki so nekdo osvobodili Spodnjo Štajersko, je še pa vsak nekaj našel in dal.

Od ogromne množine zbranih stvari je že dne 31. 12. 1941 odšel iz mesta Marburg prvi transport. Veliki uspehi

podajajo zvišano bilanco, na katero so darovalci in zbiralci lahko ponosni. Vsem gre hvala in priznanje, predvsem pa našim neumornim ženam, ki nosijo glavno breme cele akcije. Njihove storitve se bo ocenilo in uvaževalo šele po končani zbirki.

Doseženi uspehi nas pa ne smejo utruditi!

Ruske zime so trde in nemške armade na Vzhodu štejejo milijone vojakov!

Posvetimo vsako minuto temu delu! Vsak Spodnještajerc bo še enkrat pregledal svojo omaro in skrinjo, kjer bo gotovo našel še en komad za naše vojake.

Vsaka žena, vsako dekle naj izrazi vsako uro za izdelovanje palčnikov, narokov, naglavnikov itd.!

Zadnji par smuči iz Spodnje Štajerske mora priti na zbirališče!

Nemški vojak stoji na Vzhodu za nas. Če bi tam ne stal, bi bile Stalinsve črede iz Evrope že davno napravile mrtvašnico, iz Nemčije pa puščavo!

Mislite na to!

Spodnja Štajerska smatra preko vsega tega »zbirko volnenih in zimskih stvari ter kožuhovine za fronto« kot ljudsko glasovanje in se Führer-ju zahvaljuje za osvoboditev.

Heil Hitler!

Franz Steindl,
Bundesführer des Steirischen Heimatbundes.

Avstralija pod ameriško zaščito

Tozadevna pogajanja so se baje vršila brez vednosti Anglije - Praktično je postala Avstralija 49 zvezna država Zedinjenih držav

Kakor poročajo preko španskega mesta Vigo, dovršujejo v Washingtonu pravkar pogajanja za sklep vojaške pogodbe med Zedinjenimi državami in Avstralijo. Zedinjene države se obvezujejo v tej pogodbi, da bodo prevzele vojaško zaščito Avstralije. Avstralska vlada je s svoje strani dala pristanek k zgraditvi severoameriških garnizij, letalskih in mornariških oporišč na avstralski celinii in na avstralskih otokih. Avstralija prepušča po tej pogodbi s takojšnjo veljavnostjo mornariško oporišče Port Darwin ameriški mornarici. Tozadevna pogajanja med Washingtonom in Canberro so se baje vršila brez vednosti angleške vlade. Angleški ministrski predsednik Churchill je izvedel za ta pogajanja šele po svojem prihodu v Washington ter so ga na ta način Amerikanci in Avstralski postavili pred dovršeno dejstvo. Posledica tega sporazuma med Avstralijo in Zedinjenimi

državami je med drugim tudi to, da Avstralija s pristankom angleške vlade ne spada več v komandno področje angleškega generala Wavella.

*

Znano je, da je avstralski ministrski predsednik Curtin spričo ogromnih vojaških uspehov Japoncev poslal Zedinjenim državam več nujnih prošenj za pomoč. Roosevelt in Churchill sta odgovorila na te prošnje s pomirjevalnimi telegrami, da bi na ta način ublažila tudi domačo vznemirjenost. Nato je avstralski ministrski predsednik Curtin izjavil, da sme ameriška mornarica uporabljati avstralska oporišča in luke. To zagotovilo je bilo prvi korak k vojaški zvezi med Zedinjenimi državami in Avstralijo.

V washingtonskih diplomatskih krogih pripisujejo vojaški zvezi med Zedinjenimi državami in Avstralijo največji pomen. V ameriških krogih po-

Poglobite se z Vašimi misli vsaj par minut v življenje naših vojakov na fronti. Zamislite se, kako izgleda bojevanje in straženje pri 45 in še več stopinjah izpod ničle. Izročite za te junake, ki nam čuvajo domovino, vse volnene in tople zimske stvari, ki jih lahko pogrešate.

udarjajo, da se je Avstralija na podlagi vojaških obveznosti praktično izločila iz Britanskega Imperija ter da je sedaj postala 49. zvezna država Zedinjenih držav. Avstralska vlada je prišla očitno do zaključka, da je vojaška zveza z Ameriko zadnje sredstvo za obrambo države. To tembolj, ker so Angleži žrtvovali večino avstralskih čet v Sredozemskem morju in na Bližnjem vzhodu. Slučaj Avstralije je pokazal, da zasleduje Roosevelt z vso trdovratnostjo in vztrajnostjo svoj omiljevalni cilj: likvidacijo angleškega imperija in povrstno pridobitev dedščine za Zedinjene države.

Evropo so prodali boljševikom

Angleški zunanji minister Eden je v Moskvi sklenil s Stalinom in Molotovom pogodbo, po kateri prepušča Anglija Sovjetski Uniji za slučaj zmage sovražnikov velik del Srednje in Vzhodne ter Jugovzhodne Evrope. Anglija je na ta način cinično izdala vso evropsko kulturo in civilizacijo. Ni čuda, da so Edena po njegovem povratku v London dočakali angleški boljševiki z boljševiškimi zastavami, pojoč pri tem Stalinovo internacionalo. Tako daleč je padla morala sodobne Anglije, da je v objemu z boljševizmom prodala Evropo najhujšim sovražnikom zapadne kulture in civilizacije.

V španskem tisku je izzvalo izdajstvo Anglije nad Evropo val ogorčenja. Španija, ki je na lastnem telesu doživela vse grozote boljševizma, je smatrala vojaško zvezo Anglije s Sovjetijo v najboljšem slučaju kot strateško nujnost, v katero je zašla v svojem ogroženem položaju. Najnovejša Edenova pogodba z boljševiškimi oblastniki pa je v španskem narodu ubila tudi poslednjo dobrohotno obzirnost do Anglije. Vsi komentarji španskega tiska pravijo, da si je Anglija zakopala vsako možnost rešitve svoje časti.

Tako piše list »Arriba«: »Angleška vlada je obljubila Moskvi vso možno oblast nad pokrajinami, v katerih so se odigravali porazi Anglije. Moskva je potemtakem dobila dovoljenje za izvedbo zločinov, ki si jih v svoji domišljiji niti ne moremo predstavljati. Narodi so bili doslej razdeljeni v dva nespravljiva tabora. Sovjetijo pustimo ob strani, ker jo je zgodovina že obsodila. Kljub vsem težavam smo upali, da bo z božjo pomočjo in z velikega vidika evropske kulture možna sprava. Anglija si je z Edenovo pogodbo z Moskvo božjo pomoč do-

PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Schürer (Wb.)

In den ausgebauten Stellungen ist immer etwas zu tun. Neuschnee ist gefallen, die Gräben müssen freigeschaufelt werden

Izgledi za zmago so pri osovini

Iz Carigrada poročajo: V uradnem turškem listu »Ulus« se bavi glavni urednik in narodni poslanec Ataj s sedanjo razdelitvijo svetovnopoličnih sil. Na eni strani — tako piše Ataj — stojijo velesile pakta proti kominterni, na drugi strani pa boljševiško-demokratska fronta. Fronta proti kominterni je trdno odločena, izredno organizirana, dobro pripravljena in drži inicijativno dogajanja v svojih rokah. Boljševiško-demokratska fronta pa ni trdno sklenjena in tudi nima enotnih ciljev. V tej fronti se nahajajo tudi vlade držav, ki so bile v teku vojaških akcij zasedene in ne pridejo več v poštev pri nadaljnjem vodstvu vojne. V tej skupini so tudi države, ki na vojno v ničemer niso pripravljene. Tudi te države s svojimi silami vsled tega ne padajo na tehtnico.

Ataj sklepa v svojem članku končno takole: Ako se bodo Japoncem v tem začetem letu 1942 posrečile v Pacifiku nadaljnje zmage in ako bodo Nemci zamogli dokončati vojno proti Sovjetiji, bodo izgledi za boljševiško-demokratsko fronto majhni. To vedo tako v Berlinu kakor tudi v Tokiju, zato bo fronta proti kominterni v zavesti svo-

končno zapravila. V Evropi bi vsako življenje zamrlo, ako bi boljševiki mogli uresničiti svoje zločinske načrte. Zmaga in invazija, kakršno si predstavlja Anglija, je možna samo na račun življenja evropskih ljudi. Od izbruha vojne do danes angleška vlada še ni pokazala toliko pomanjkanja modrosti in dalekovidnosti kakor s to pogodbo.«

jih izgledov v bodočih mesecih napregla vse svoje sile, da bi dovedla vojno do srečnega konca.

Židovska trojica Blum-Litvinov-Hore-Belisha

Židje so sedanjo drugo svetovno vojno skrbno pripravili. To se nam razodeva zlasti iz nekega uvodnika, ki ga je objavil vodilni ameriški židovski list »American Hebrew« dne 3. junija 1938. Članek obravnava svetovno-politično situacijo ter ugotavlja sledeče:

»V Franciji, Angliji in v Sovjetski Uniji so trije Židje zavzeli važne položaje. V Franciji je Leon Blum vodilni Žid, ki mnogo šteje. Morda je Blum tisti Mojzes, ki bo v danem trenutku vodil francoski narod. V Sovjetski Uniji sedi velik Žid ob desnici Stalina: Litvinov, ki je inspiriral in uresničil francosko-sovjetski pakt. On je bil tisti, ki je pregovoril prezidenta Roosevelta. V Angliji je Hore-Belisha, nadarjen in častihlepen Žid. Njegov vzpon je bil senzacionalen. Ta mladi in podjetni človek je preuredil staro angleško vojsko. Ti trije slavni sinovi Izraela se hočejo zediniti. Evropo naj se raztrga v kose. Ko se bo poleg dim bitke, ko bodo utihnile trobente in prenehale granate eksplodirati, bo židovska trojica zape-

Vojak na vzhodni fronti je pripravljen vsak čas žrtvovati za nas in našo skupno domovino nekaj, kar mu je najdražjega in nenadomestljivega, to je svoje lastno življenje. Spodnještajerci! Žrtvuj še ti kakšno toplo volneno oblačilo ali kožuhovino! Razlika med žrtvami, ki jih prinašajo naši vojaki na fronti ter žrtvami, ki se zahtevajo od nas doma — je ogromna.

la rekvijem, ki se bo glasil kakor čudežna mešanica marseljeze, angleške himne in komunistične internacionale, zlijoč se v velik, ponosen in bojeviti finale židovske himne »Eli eli!« ...

Strahovito krvoprelitje boljševikov

Iz Berlina poročajo: Moskovska poročevalska služba je namignila preteklo sredo, da je zloglasna GPU takoj po izkrcaju sovjetskih čet v Feodoziji izvedla številne aretacije prebivalcev, ki so bili obdolženi sodelovanja z nemškimi okupacijskimi oblastmi. To namigavanje so sedaj potrdili begunci iz Feodozije, ki so prispeli na čolnih in po suhem do nemških črt.

Boljševiki so po svojem povratku v to pokrajino izzvali pravo krvoprelitje. Pod vodstvom Židov, ki so za časa zasedbe delovali kot vohuni, so aretirali na tisoče prebivalcev brez ozira na starost ali spol. Te ljudi so postreljali s pretvezo, češ, da so sodelovali z Nemci. Besno sovraštvo komisarjev GPU je veljalo zlasti tatarskemu delu prebivalstva. Moskovska poročevalska služba in moskovski tisk sta dobila obenem navodilo, da naj vsa grozodejstva, ki jih počenajajo boljševiki v tistih vaseh in mestih, kamor so zopet vdrlji, naprtijo nemškemu vojakom. Medtem pa vé ves svet, da so boljševiki še povsod, kjer koli so imeli oblast, ubijali ljudi brez prestanka in brez vsake razsodnosti.

PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Bauer (Wb.)

Schneehemden auch für Geschütze Mit wenigen Handgriffen ist der weiße Tarnbezug über das Rohr gestreift, bevor der Stellungswechsel in weit und breit verschneitem Gelände erfolgt

Wüstenkrieg mit eigenen Gesetzen und Maßstäben

Von Kriegsberichterstatter Heinrich Brüßler

Erbitterte Kämpfe stehen unter den gleichen besonderen Gesetzen des Wüstenkrieges wie alles Kampfgeschehen in Nordafrika. Der Nachschub spielt hier eine ganz besondere Rolle, er ist weitgehend maßgebend für das Gelingen oder Mißlingen der Schlacht.

PK. Niemand hat die »Straßen gebaut und die Wege eingerichtet, die in die Wüste führen, dorthin, wo nun die deutschen Panzer sich mit den Briten messen, wo der deutsche Kradmelder durch undurchdringliche Schwaden von Sandstaub hindurch seine Meldung nach vorn bringen muß. Niemand hat diese Straßen geplant oder gebaut, aber sie sind doch da. Als die Panzer darüber hinweggerollt waren, brauchten die anderen Fahrzeuge nur dem breiten Band zu folgen. Nirgendwo steht hier in der lybischen Wüste das sonst so vertraute Schild, das so oft schon die Soldaten nach vorn gewiesen hat, das Schild mit der Aufschrift »Vormarschstraße«. Und doch finden die Fahrer die Richtung, die sie nun wieder, wie im Frühjahr und im Sommer, die Last des Nachschubs zu bewältigen haben, die ihre schweren Fahrzeuge durch die Wüste bringen müssen, komme, was wolle.

Der Krieg in der Wüste ist anders als der Krieg auf den europäischen Kriegsschauplätzen. Es gibt keine Front im Sinne der Kriegsschauplätze und Schlachtfelder Europas. Die Kampfgruppen schlagen den Feind, wo er sich zum Kampf stellt.

Die Wüste hat keine Wegweiser

Auch der Nachschub muß sich anpassen. Es ist schwer, die Einheiten zu finden. Die Einzelfahrer und solche, die von der Kolonne abkommen, haben es nicht leicht. Richtungstafeln, markierte Wege oder Straßen fehlen völlig. Es gibt nur die Pisten in der Wüste, mehr oder minder ausgefahrene Pfade. Es handelt sich darum, die richtigen zu finden, nicht abzukommen und sie nicht zu verlieren. Wer das fertig bringt, kann als vollendeter Wüstenfahrer betrachtet werden.

Die große Masse des Nachschubs rollt indessen in der Kolonne. Tag und Nacht brausen sie nun über die Pisten ihrem Ziel entgegen. Die LKW-Fahrer in Afrika haben schon ihre Erfahrungen. Seit dem Beginn des Jahres, als die deutsche Wehrmacht begann, dem Verbündeten Waffenhilfe zu geben, rollen sie auf der Straße Balbos, fahren sie durch die Wüste, durch sengende Sonne, feuchtkalte Nächte; durch die Sandstürme aus dem Inneren Afrikas. Sie haben Lehrgeld zahlen müssen auf dem schwarzen Kontinent, sie haben gelernt.

Weltbild

Zum Vormarsch der Japaner auf den Philippinen
Die Marktstraße der Stadt Vigan an der Westküste der Insel Luzon

Nur eines: fahren, fahren, fahren...

Ein paar Monate lang hatte nur der Stellungskrieg vor Tobruk und Sollum das Wort. Nun ist wieder der Bewegungskrieg an seine Stelle getreten, der Bewegungskrieg in der Wüste, der seine eigenen Formen und Maßstäbe hat. Die Fahrer der Transporte, von denen alles abhängt, können nur eines: fahren, fahren, fahren. Sie sind Soldaten in bestem Sinne. Sie müssen durch das Artilleriefeuer, durch Bomben- und Tieffliegerangriffe hindurch den Nachschub nach vorn bringen: Munition, Verpflegung, Brennstoff und all die tausend Dinge, die der Krieg in der Wüste braucht.

Wieder muß sich der unbekannte Nachschubfahrer bewähren. Auf den Nachschubstraßen des Krieges in Nordafrika rollen wieder die Kolonnen nach vorn. Und wieder weiß man, wenn man diese Bilder sieht: der Nachschub klappt, es geht vorwärts.

Deutsche Kampflieger auf dem Kältepol Europas?

Von Kriegsberichterstatter Peter Bohlschein

PK. Wir liegen weitab »vom Schuß«, an einem Frontabschnitt, von dem sich die Heimat selbst auf der Landkarte nur vage Vorstellungen machen kann: etwa in der Höhe der Nordspitze des Bottnischen Meerbusens, mitten in den unzählbaren Seen Finnlands; wir schleppen unsere Bomben über die unendlichen Weiten Kareliens und werfen sie im Sturz- und Horizontalflug auf die russischen Häfen am Weißen Meer, auf die Murman-Bahn, Barackenlager und Truppenkonzentrationen!

Uns gegenüber haben sich die Sowjets verschanzt, sie leisten in einem unvorstellbar schwierigen Gelände zähesten Widerstand. Eine Vorstellung darüber kann man sich beim Lesen des finnischen Kriegsberichts »Das ist unser Urwaldkrieg« machen; es heißt

Kože domačih kuncev najdemo skoraj v vsakem kmečkem gospodarstvu. Poiščite jih skupaj ter darujte za vojake na bojišču.

darin u. a.: »Der Nordfinne versteht unter einem Urwald einen versumpften Tannenwald. Die Eigenart des Geländes hat den Kämpfern in diesen Gegenden ihre besondere Note gegeben. Die großen und kleinen Tannen sind ganz vertrocknet und haben ihre Nadeln verloren, aber statt dessen bedeckt ihre Äste und Stämme eine graue Flechtenschicht, die in verfilzten Bärten herunterhängt. Die Erde ist mit einer nassen, dicken Moosschicht bedeckt. Aus diesen weichen Kissen ragt hier und dort ein Heidelbeerstrauch empor. Der Wald ist so dicht, daß man in Manneshöhe nicht viele Kilometer vor sich sehen kann. Unterhalb, etwa in Brusthöhe, sind die Bäume ohne Äste und beim Bücken sieht man unter dem Dickicht verflechteter Äste eine dummrige, stille Welt. Dort unten kann der Gesichtskreis einige Dutzend Meter erreichen.

In solch einem Wald ist die Überraschungsgefahr besonders groß. Der Krieg hier ist ein Nachtkrieg. Wenn es anfängt zu dämmern, erwacht die Front...«

Dort, wo deutsche und finnische Soldaten in prächtiger Waffenkameradschaft Schulter an Schulter kämpfen, fliegen wir tagtäglich in das Feindgebiet ein: unter uns die unendlichen Weiten Kareliens, Sümpfe, Seen und Wälder! Wir sind unseren Männern der Infanterie noch nie so verbunden gewesen wie gerade jetzt. Unsere Einsätze überschattet eine mörderische Kälte. Wir erleben Temperaturen, die wir vorher nur vom Hörensagen kennen: 30 und 40 Grad unter Null! Wir kämpfen an der kältesten Front: am Kältepol Europas!

Die Kälte in unseren Flugzeugen beschränkt sich zwar auf Stunden, die Zeit, in der wir fliegen; dafür nimmt sie aber mit der Höhe zu. Und Höhe ist

GOSPODARSTVO

Finančna moč Nemčije

Te dni je podal državni tajnik Reinhardt v »Deutsche Allgemeine Zeitung« lep pregled finančne politike Velike Nemčije. Pri tej priliki je zavzel svoje stališče tudi k raznim davčnim vprašanjem. Po njegovih izjavah so računali, da bodo davki v Reich-u dosegli za računsko leto 1941 okrog 30 milijard RM (l. 1940 so znašali 27,2 milijard). Ne oziraje se na razne davčne spremembe je pa že sedaj gotovo, da bodo davki vrgli 31,5 milijard RM. Ta vsota se bo pa vsekakor zaokrožila na 32 milijard RM. K tej vsoti je treba prišteti še upravne dohodke Reich-a, vojne prispevke občin in še razne druge dohodke v višini 13 milijard RM. S tem bodo redni dohodki v računskem letu 1941 prav gotovo dosegli 45 milijard RM, torej rekordno višino, ki dokazuje, da je fundament finančne moči Reich-a v tej vojni mnogo jači nego v svetovni vojni.

Za l. 1942 zvišanja davkov niso po izvajanih državnega tajnika predvidena. Tudi za prejšnje leto taka zvišanja niso bila predvidena. Uvedba vojnega pribitka k davku na javno-pravne korporacije je bila potrebna radi davčne enakosti in pravičnosti. Istotako so bili za zvišanje vojnega pribitka na tobak, žganje in peneča vina merodajni razlogi kupne moči in

für Kampfflieger das halbe Leben, ja manchmal sogar das Dreiviertelleben! Da gibt's keinen kurzen Dauerlauf, um warm zu werden. An Bord, auf engstem Raum zwischen Stahl, Glas, Bomben und Motoren, ist jeder froh, wenn er sich im Liegen oder Sitzen ein klein wenig drehen kann. Durch die Ritzen pfeift der Wind, deshalb mummeln wir uns ein wie die Eskimes. Aber auch hier sind uns Grenzen gesetzt: wer zu dick ist, kann sich nicht mehr rühren!

Wie oft kamen wir durchgefroren zurück, vom Angriff weit hinauf aufs Eismeer oder Weiße Meer... und dann krochen wir hinter die Kachelöfen, speicherten Wärme auf und fielen todmüde ins Bett.

Erfroren ist noch keiner, auch an Kälte kann man sich gewöhnen. Zwischen 5 und 10 Grad unter Null geht jeder ohne Mantel und Pelzmütze aus. »Finnischer Sommer« sagen die Einheimischen dazu.

Die Nächte sind von unheimlicher Klarheit. Über den sternenschweren Himmel wälzt sich das Nordlicht. Der Dampf vorbeifahrender Lokomotiven steht stundenlang als strahlend weiße Kondensfahne über der Landschaft.

..... und morgen, lange vor Sonnenaufgang, fahren wir hinaus zu den Liegeplätzen, fliegen mit Bomben schwersten Kalibers über Karelien an die sowjetische Front, weit hinein in die Steppe Rußlands!

obskrbe. S tem v zvezi je državni tajnik Reinhardt ostro obračunal z govoricami o zvišanju premoženjskega davka, o pobiranju vojnega pribitka k premoženjskemu davku ali celo o premoženjski oddaji. Take govorice so naravnost nesmiselne. Vsak tak ukrep bi vseboval razne narodno-gospodarske nevarnosti in jih s stališča dobrega vojnega gospodarstva ne bi bilo mogoče zagovarjati. Finančni minister tudi ne misli na zvišanje davka na dedščine ali pa na konfiskacijo dedščine zakoncev brez otrok v korist Reich-a. Vse te govorice prinašajo iz sovražnega inozemstva, da bi izzvali vzravnjenje. Proti ljudem, ki razširjajo take govorice, je treba brezobzirno postopati ter jih prijaviti.

Zadolžitev Reich-a je znašala ob pričetku vojne 37,2 milijard RM. Koncem koledarskega leta 1941 bo znašala približno 100 milijard RM. Zadolžitev Anglije — računana na osebo — znaša trikrat več kakor zadolžitev Reich-a. Naš položaj je torej bistveno boljši. V ostalem je zadolžitev Reich-a izravnan v največji meri s pridobitvijo teritorija, prebivalstva in gospodarstva na vzhodu in na jugu. Zvišanje finančne moči po vojni bo omogočilo brez težav obrestovanje in amortizacijo državnega dolga. Financiralo se bo velike kolonialne, socialne in kulturne naloge z izvedbo takih davčnih ukrepov, ki bodo davke v Nemčiji načelno poenostavili.

O žitnih pridelkih v Evropi

»Internationale Agrar-Rundschau«, ki izhaja v Berlin-u, podaja o pridelovanju žita v Evropi sliko, ki jo v nastopnem izveščku ponavljamo.

V Romuniji je bila žetev ugodna kljub nagajivemu vremenu. Napram letu 1940 je romunsko kmetijstvo povečalo svoje žitne niwe od 2,35 na 2,62 milijonov hektarjev. Pšenični pridelek, ki je v preteklem letu znašal samo 10,8 milijonov dvojnih centov, cenijo na 24,5 milijonov dvojnih centov. V teh količinah pa še niso zapodeni pridelki iz osvobodene Besarabije in severnega dela Bukovine.

Madžarska pričakuje srednje dober izid. Rezultat mlave je sicer slab, kar bo pa zavravnano z dobro kvaliteto žita. V Srbiji še podatkov niso zbrali. Pričakujejo pa, da bo 900.000 hektarjev dalo količino 13 milijonov dvojnih centov. Bolgarija ceni svoj pridelek na 20 milijonov dvojnih centov in bodo že tekoče leto svoje žitne posevke povečali na 3,7 milijonov hektarjev.

Pomislite, da so boljševiki doma v pokrajinah z ostrimi in dolgimi zimami. Armade teh naših nasprotnikov se bojujejo tudi sedaj v klimatičnih razmerah, ki so jih vajeni in se tamkajšnji zimi laže prilagodevajo kakor naši vojaki, ki so doma v bolj zmernem pasu. Ze radi tega mora naš nemški vojak imeti boljšo in toplejšo zaščito proti mrazu. Spodnještajerci bodo zato oddali za naše vojake na fronti vsa razpoložljiva topla oblačila, kar jim bo pomagalo brez škode za zdravje prezimiti daleč tam na Vzhodu.

Grška računa iz svojih najvažnejših žitnih področij Larisa in Trikala na 900.000 ton pridelka.

Spanija je v minulem letu zvišala svoj pridelek pšenice od 8,04 na 29,65 milijonov dvojnih centov. Pridelek ječmena so od 2,9 zvišali na 16,85 milijonov dvojnih centov. Žetev rži je dala 3,97 milijonov, žetev ovs pa 3,65 milijonov dvojnih centov.

Na Svedskem je bila lanska žitna žetev ena najslabših zadnjih 50 let. 621.000 ton napram 1.232.000 ton v letu 1939. Potreba za ljudsko oskrbo s kruhom se giblje okrog milijon ton letno.

V celoti gledano se primanjkljaji zrnajo z viški in je kljub neugodnemu vremenu, ki je precej škodovalo, lanskega žitno žetev smatrati za zadovoljivo. Povdariti je, da je evropsko kmetijstvo doseženo največjo ploskev žitnih njiv od 32 milijonov hektarjev iz leta 1935 prekoračilo.

× 500.000 ton olja si obljubujejo Japonci letno iz petrolejskih vrečev na otoku Borneo, ki so ga nedavno zasedli.

× 2000 traktorjev za Romunijo. Razen že naročenih traktorjev je Romunija naročila nadaljnjih 1000 manjših traktorjev in 1000 traktorskih plugov v skupni vrednosti 6 milijonov lejev. Dobavila jih bo Nemčija.

× 75 milijonov ton sladkorja je izdelala Turčija leta 1941. Količina presega doseženo povprečino, ker se turški gospodarstveniki trudijo vse svoje potrebe kriti z domačimi izdelki.

× Madžarski premogokopi obratujejo tudi ob nedeljah in praznikih, da za časa zime ne bo primanjkovalo goriva. Delavce se pri tem odškoduje s posebnimi dodatki na normalne mezde.

× Državni proračun Srbije predvideva za državno administracijo 2,98 milijard dinarjev, od katerih je mišljeno 2,04 milijarde za osebene in 0,94 milijard za stvarne izdatke.

× Hrvatsko ministrtvo trgovine je sklenilo, da je ustanavljanje novih podjetij treba nekoliko omejiti. Do 18. decembra tekočega leta se ne sme ustanoviti nikakšno trgovsko ali obrtno podjetje, če to ne zahtevajo interesi države. Izjeme bodo samo za obrate, ki so že obstojali in so se združili, nadalje za produkcijske zadruge, ustanovljene od obrtnikov, države ali samouprave in dimnikarsko obrt.

× Stanično volno iz listja sladkornega trsa. V Malagi v Spaniji gradijo tovarno, ki bo iz listja sladkorne trte izdelovala stanično vlakno.

× Produkcija živega srebra je v Spaniji dosegla do zdaj najvišje stanje. Samo v zadnjih 20 dneh v mesecu decembru so pridobili več živega srebra kakor v vojnih letih 1917 in 1918.

× Zedinjene države Severne Amerike nameravajo odkupiti celoten za eksport namenjen bombaž Brazilije. Polletni eksport braziljanskega bombaža se giblje okrog 3600 ton.

× 10 milijonov pesosev je dovolila argentinska vlada za izboljšanje in izpopolnitev svojih državnih železnic.

UMNI KMETOVALEC

Kaj mora tudi kmečki gospodar vedeti o strojih?

V kmetijstvu — kakor povsod — uporabljamo stroje zato, da različna dela izvršijo ali »storijo« — namesto človeka. Stroji torej nadomeščajo človeške delovne moči.

Zato je razumljiv poziv kmetijsko-pospeševalnih oblastev na kmetovalce, naj tudi v kmetijstvu skušajo, kjerkoli le mogoče, nadomestiti človeške delovne moči, ki jih v času vojne vedno bolj primanjkuje, z uporabo kmetijskih strojev.

Vendar pa pomembnost strojev za kmetijstvo ni samo v dejstvu, da morajo mnogo dela opraviti namesto ljudi, temveč enako, ali še celo bolj važno je dejstvo, da večina kmetijskih strojev posamezna dela opravi mnogo hitreje in boljše, kot bi jih mogel izvršiti človek sam.

Kmetijski stroji so torej kmetovalcem izredno dragoceni pomočniki in sodelavci, skoraj bolj kot delovna živina, bolj kot ročno orodje. Dragoceni so zato, ker kmečkemu gospodarju omogočajo izdatno povečanje dohodkov oziroma znižanje izdatkov.

Glede na izredno važno vlogo, ki jo imajo stroji v kmetijstvu, je toliko bolj neumevna in neopravičljiva brezbržnost in malomarnost, ki jo opažamo pri mnogih kmetovalcih glede ravnanja s kmetijskimi stroji.

Da je treba živino redno opravljati, da je treba konje od časa do časa prekovati, da moramo skrhanu koso sklepati in da je treba za vsa ta dela precejšnje mere strokovnega znanja in vaje — to ve vsak kmetovalec.

Le malokomu pa pride na misel, da je treba tudi kmetijske stroje redno oskrbovati, da je treba posamezne izrabljene dele od časa do časa izmenjavati enako kot konju podkve in da je treba stroje pred in med delom skrbno naravnati, kot kosec svojo koso.

Se manj pa se zdi našim kmetom verjetno, da se je tudi opravljanja in dela s kmetijskimi stroji treba učiti in vaditi.

Kdor se loti dela s kmetijskimi stroji, ne da bi si predhodno pridobil potrebno znanje in vajo, neredkokrat povzroči nesrečo za sebe ali za druge ljudi, ali pa vsaj stroj sam pokvari.

Eno ali drugo je v teh časih, ko ljudi povsod primanjkuje in ko niti strojev oziroma njih delovno mnogočasno ni mogoče nadomestiti, toliko bolj usodno.

V vseh naprednih deželah se zato stalno prirejajo tečajji, v katerih dobivajo kmetovalci pouk o ravnanju s kmetijskimi stroji.

Pri nas na Spodnjem Stajerskem ti tečajji še niso uvedeni, čeprav bi bili bolj potrebni kot kjerkoli drugje, kajti prav v zadnjem času je število strojev izredno poraslo, a naši gospodarji niso imeli in nimajo nobene prilike, kjer bi se mogli priučiti pravičnega ravnanja s kmetijskimi stroji.

Z naslednjimi navodili bomo skušali zamisliti v tem pogledu najhujše vrzeli. Seveda pa je v ta namen potrebno, da kmečki gospodarji ta navodila točno proučijo, to se pravi, da jih prebirajo toliko časa, da jim bo vse povedano popolnoma jasno, če jih ne bodo pri prvem branju docela razumeli.

Potem pa naj si vse obrazce in važnejša

navodila izpišejo, ali pa cel sestavek izrežejo in shranijo, kar je še boljše.

1. O sestavi in sestavnih delih kmetijskih strojev

Prospekti, to so letaki in knjižice, v katerih posamezne tovarne opisujejo sestavo (konstrukcijo) strojev svojega izdelka, so večini naših kmetov nerazumljivi, ker ne vedo, kaj ta ali oni izraz iz strojeslovnja pomeni.

Zato bomo najprej navedli in obrazložili nekatere najvažnejše izraze za posamezne sestavne dele strojev.

Skoraj vsak stroj je sestavljen predvsem iz določenega števila osi (die Achse). Osí tečejo, to je, se vrtijo v ležajih (das Lager). Na oseh so nasajena bodisi zobata kolesa (das Zahnrad), ali pa jermenice (die Riemenscheibe), to je kolesa z gladkim platiščem različnih velikosti ali dimenzij.

Pogonska sila, to je moč, ki stroj poganja in omogoča delo z njim, se pri zobatih kolesih prenaša od osi na os bodisi neposredno, potem medsebojnega ubiranja zobovja dveh koles (če sta si osi blizu), ali pa s pomočjo prenosnih verig (die Transmissionskette), pri jermenicah pa prenaša silo prenosni jermen (der Transmissionsriemen). Os, od katere pogonska sila izhaja, (n. pr. os elektromotorja, ali pri ročnem pogonu os, na kateri je nasajena »kljuka«), imenujemo pogonsko os (die Antriebsachse), ono os pa, na kateri je nasajena delovna priprava stroja (n. pr. boben pri mlatnici, imenujemo delovno os (arbeitende Achse). Vse vmesne osi, ki pogonsko silo le prenašajo, so prenosne osi (die Transmissionsachse). Medtem ko je na pogonski oz. delovni osi nasajeno navadno le po eno zobato kolo ali jermenica, sta na vseh prenosnih oseh nasajeni vsaj po dve zobati kolesi ali pa jermenici, in sicer: na eni strani gnano (getriebene) kolo ali jermenica, ki prejema pogonsko silo od pogonske ali predležeče prenosne osi, na drugi strani pa gonilno (treibende) kolo ali jermenica, ki prenaša silo na delovno ali naslednjo prenosno os.

Pri zobatih kolesih jemljemo v račun premer (der Durchmesser), navadno izražen v centimetrih, oz. število zob (die Zahnzahl); pri jermenicah pa premer, ter širino platišča (die Felgenbreite), izraženo navadno v milimetrih.

Ležaji so bodisi navadni blazinasti (das Polsterlager), kjer os »teče«, oziroma se drgne po vsej širini ležajevga okrovanja (das Lagergehäuse), ali pa so stožčasti (konisch), to je, osi se opirajo samo skonca ob ležaje; pri novejših strojih so mnogi ležaji kroglični (das Kugellager), pri katerih se os sploh ne dotika ležajevga okvirja, marveč so vložene med os in

Na kmetih je gotovo še vedno mnogo toplih oblačil kakor s kožuhni podloženih plaščev, volnenih jopičev, dokolenk, kož domačih zajcev, ovčjih kož itd. Mnogo tega leži po raznih omarah, skrinjah ter drugod, kjer ni domačim neobhodno potrebno. Pregledajte te stvari in oddajte na zbirališča za našo zmagovito armado na Vzhodu.

× Za elektrifikacijo severnega dela Bolgarije je bolgarska vlada dovolila za prvih 6 mesecev tekočega leta 380 milijonov levov za gradnjo daljnovodov, transformatorjev itd. Ves za ta dela potreben material se bo naročilo v Nemčiji.

× Prvi hrvaški državni proračun znaša 10,89 milijard kun. Izdatki so zamišljeni med drugim za vojno ministrstvo 2874 milijonov, za notranje ministrstvo 1332 milijonov, za finančno 1592 milijonov, za prometno 1019 milijonov ter za naučno ministrstvo 1061 milijonov kun.

× 1000 vagonov superfosfata je Madžarska naročila v Franciji. S to količino umetnih gnojil upajo kriti glavne potrebe madžarskega kmetijstva.

× Vsako ustanavljanje in povečanje trgovskih hiš in blagovnic je do leta 1944 prepovedala švicarska vlada. To so posledice krize, ki jo občuti seveda tudi Švica, akoravno ni zapletena v vojno.

× Iz zadrugaštvu. V Bukarešti so se vršila posvetovanja med predstavniki nemškega in romunskega zadrugaštva. Sklenili so ustanoviti nemško-romunski študijski odbor za zadrugaštvo, ki bo sestavljen iz zastopnikov obeh držav ter zastopnikov nemške zadrugaške zveze v Romuniji.

× Kovance iz aluminija dobijo v Franciji. Francija jemlje kovance po 50 centimov in po 1 frank iz prometa ter jih bo nadomestila z novimi, ki bodo izdelani iz aluminija. Gre predvsem za zbiranje kovin, ki jih primanjkuje.

× Na Madžarskem cenijo vrednost kmetijskih posestev, ki so še v rokah Lidov, na eno in pol milijarde pengov.

× Italijanska živinoreja je kljub vojni ostala na svoji nekdanji višini. Ob zasedanju italijanske zveze živinorejcev in ribarstva se je ugotovilo, da je reguliranje prehrane uspelo, da se je stanje domače živinoreje ohranilo kljub vojni, v kateri je Italija že leto in pol. Glede pridobivanja volne se je sklenilo, da se produkcijo zviša za 100.000 dvojnih centov letno.

× Izboljšanje gospodarskih razmer med Bolgarijo in Turčijo. Medtem ko se doslej Bolgarija in Turčija nista udeleževali medsebojnih gospodarskih razstav, bo Turčija letos aprila razstavila na bolgarski razstavi v Plovdivu. Bolgarija bo pa razstavila na mednarodni razstavi v Smirni, v Turčiji.

× 30 nemških zadrug se je nedavno registriralo na Hrvaškem. Gre za novo registracijo, ki je bila potrebna radi prihoditve novemu zakonu o gospodarskih združenjih.

× O bolgarskem kmetijstvu je bolgarski kmetijski minister izjavil: Zimske setve so prišle pod neugodnimi vremenskimi pogoji v zemljo. To je tudi vzrok, da smo začrti, ki smo jih imeli z Južno Dobrudžo, le do 50% izvedli. V ostalih delih Bolgarije smo obdelali 90% vseh njiv, ki so prišle za zimske setve v poštev. Vsa neobdelana kulturna zemlja Dobrudže se bo pomladi posejala s pšenico, sojo in ječmenom. V zamislih je tudi povečanje njiv za gojitev sladkorne pese, medtem ko se bo ploskev tobaknih nasadov v stari Bolgariji nekoliko zmanjšala.

× Modernizacija sedmograškega rudarstva. Rudniki svinca in kositra v Nagybanya na Sedmograškem, ki je sedaj pod Madžarsko, so zadnja leta producirali kar 178.000 ton surove rude. Iz teh rudnin se je pridobilo 770 kg čistega ali subega sata, 7100 kg srebra, 490 ton bakra, 3100 ton svinca ter 220 ton čistega kositra. Sedaj je vlada dovolila 5 milijonov pengov za splošno racionalizacijo teh rudnikov, da se produkcijo primerno zviša.

okrovje kroglice v podobi venca (der Kugelkranz); nekateri stroji pa imajo tudi valjčne ležaje (das Rollenlager), kjer so v okrovje ležaja vloženi namesto kroglic valjčki, ob katere se drgne os.

Jermenice so bodisi delovne, ki so na os pričvrščene in tečejo z njo vred, ali pa prostotekoče; na te zadnje navedene predstavljamo pogonski jermen pri stroju, kadar z njim ne delamo: prostotekoča jermenica na os ni pričvrščena in je torej ne poganja, temveč se vrti sama na njej.

in še eno vrsto sestavnih delov strojev poznamo, razen naštetih, in strojevega ogrodla (das Maschinengestell), namreč vzvode (der Hebel), s katerimi bodisi prenašamo pogonsko silo, ali opravlja stroj s pomočjo vzvodov delo, končno pa s pomočjo vzvodov stroje tudi upravljamo.

2. Delovanje strojev

Večina strojev opravlja svoje delo tako, da pogonska sila spravlja v tek ali v vrtenje one dele stroja, ki prenašajo silo na delovno os, ki s tem, da se sama vrti, poganja delovno pripravo; delovnih osi in delovnih priprav je pa seveda lahko na stroju več (n. pr. pri slamoreznicil).

Hitrost vrtenja posameznih osi izražamo v številu obratov (die Tourenzahl), in sicer ga izračunavamo navadno za eno minuto. Izraz »motor ima 1420 obratov«, pomeni torej, da se njegova os zavrti 1420krat v eni minuti.

Razlika med številom obratov ali zavrtljajev pogonske osi in za pravilno delovanje stroja potrebnim številom obratov delovne osi stroja se izravna s pomočjo prestav (die Übersetzung). Prestavo izražamo v obliki razmerja med številom obratov pogonske in delovne osi, oz. pri sestavljenih prestavah tudi z razmerji med številom obratov posameznih osi. »Prestava 1:5« pomenja torej, da napravi gnana os 5 obratov v istem času, kot napravi gonilna os 1 obrat; pri prestavi 4:1« pa napravi gnana os en obrat šele v istem času kot gonilna 4 obrate. Prestava, to je razmerje med številom obratov posameznih osi, je enaka obratnemu razmerju premera (oz. tudi števila zobov), zobatih koles ali pa jermenic, ki posredujejo prenos sile med temi dvema osmi. Torej: osi, ki sta v zvezi po jermenicah v razmerju premera 2:1, imata prestavo 1:2. Še bolj nazorno: os se vrti tolikokrat hitreje od osi, od katere je gnana, kolikokrat manjše kolo (jermenje) ima. Pravilno izračunavanje in izvedba potrebne prestave, — posebno če mora biti prestava večdelna, to je: sestavljena iz več prenosnih osi, — je največje važnosti za pravilno delovanje stroja, nepravilna prestava pa je največkrat vzrok poškode strojev in pri njih zaposlenih ljudi.

Kmetovalec mora torej izredno skrbno paziti, da je pravilno prestavo, oz. z namestitvijo jermenic ustrežajočih premerov spravi v sklad število obratov pogonske osi razpoloživega pogonskega stroja s potrebnim številom obratov posameznih kmetijskih strojev. Ob naročilu stroja je najbolje, sporočiti tovarni, koliko obratov in kakšnega premera jermenico ima stroj, s katerim bomo naročili stroj poganjali, ker v tem primeru navadno že tovarna sama poskrbi za primerno prestavo. Če to ni mogoče, pa mora prestavo izračunati kmetovalec sam.

3. Izračunavanje prestav pri strojih

Če vemo za število obratov pogonske osi pogonskega stroja (n. pr. motorja), za premer njegove jermenice ter za potrebno število obratov delovne osi stroja,

lahko izračunamo — pri neposrednem prenosu gonilne sile od pogonske na delovno os — potreben premer jermenice na delovni osi stroja tako, da število obratov motorjeve jermenice (Mo) pomnožimo z njenim premerom v cm (Mø) in zmnožek delimo z zaželjenim številom obratov gnane (strojeve delovne) osi (So). (Kdor se razume na raunske obrazce, naj računa po sledečem obrazcu:

$$So = \frac{Mo \times Mø}{Mø}$$

Enako lahko izračunamo, kolikšna mora biti pogonska jermenica na pogonski (motorjevi) osi, s tem, da množimo število potrebnih obratov strojeve osi s premerom strojeve jermenice v cm in zmnožek delimo s številom obratov pogonske (motorjeve) osi. Obrazec se glasi:

$$Mø = \frac{So \times Mø}{Mo}$$

Nadalje lahko izračunamo število obratov, ki jih bo imela os stroja pri določenem številu motorjevih obratov in pri določenih premerih motorjeve in strojeve jermenice, ako množimo premer gonilne (motorjeve) jermenice s številom njenih, t. j. motorjevih obratov in zmnožek delimo s premerom jermenice na stroju. Obrazec je v tem primeru:

$$So = \frac{Mø \times Mo}{Mø}$$

Končno lahko izračunamo tudi, koliko obratov dela motorjeva os, ako pomnožimo premer gnane, t. j. strojeve jermenice s številom njenih obratov ter zmnožek delimo s premerom pogonske (motorjeve) jermenice. Obrazec:

$$Mø = \frac{So \times Sø}{Mo}$$

Pripominjamo, da ima pogonska os elektromotorjev za kmetijske svrhe največkrat okoli 1400 obratov na minuto. Pri bencinskih motorjih pa število obratov ni enakomerno, marveč narašča in pada, kakor ga obremenjujemo z delom in v kolikor mu dovajamo goriva. Povprečno imajo bencinmotorji za kmečko rabo okoli 1000 obratov. Pri vitljih (der Göppel) ima končna pogonska os navadno 60—70 obratov na minuto, če hodi vprežna žival v koraku 3.6 km na uro. To pa velja le za takozvane ležeče vitlje.

Pri najnavadnejših kmetijskih strojih je potrebno, da dela n. pr. delovna os

(boben) mlatilnice približno 1200 obratov na minuto, slamoreznica 120—160 obratov, cirkularka 1800—3000, sadni mlin 110 obratov itd. Vendar so pri strojih raznih tovarn in različnih tipov precejšnje razlike in je treba tozadevno vedno točno vedeti, pri kakšnem številu obratov delovne osi ta ali oni stroj izvršuje svoje delo najpopolnejše in z najmanjšo porabo moči.

Opozarjamo tudi, da je za izračunavanje pravilne prestave potrebno, od števila obratov jermenice pogonskega stroja, oz. pri vsaki prestavi s pomočjo jermenic, odbiti približno 5% zato, ker vsak jermen več ali manj spodsava na jermenici. Pri motorju s 1400 obrati računamo torej, da jih ima samo 1330.

Pri sestavljenih prestavah ali transmisijah izračunamo celotno sorazmerje števila obratov med pogonsko in delovno osjo tako, da pomnožimo med seboj razmerja vseh posameznih prestav. Ako je torej celotna prestava sestavljena iz treh prestav v razmerju 1:3, 1:4 in 1:2, je razmerje med številom obratov prve (pogonske) in zadnje (delovne) osi: $3 \times 4 \times 2 = 24$, ne pa morda $3 + 4 + 2 = 9$, kot marsikdaj gospodar napačno računa in povzroči z napačno prestavo polom pri stroju.

Prestave nazaj gredo po istem načelu: pri mešanih prestavah navzgor in navzdol pa posamezna delna razmerja množimo in delimo; n. pr. prestava delna 1:8 (navzgor) in delna prestava 4:1 (navzdol); celotno razmerje števila obratov je torej: $1 \times 8 : 4 = 1:2$, to je, prenosna os se vrti 8krat hitreje kot pogonska, a delovna os 4krat počasneje pot prenosna, zato dela delovna os samo 2krat večje število obratov kot pogonska os.

Kolikor manjša je gnana jermenica ali kolo od gonilnega, oz. kolikorkrat večje je število njenih obratov od obratov gonilne jermenice ali kolesa, tolikorkrat večjo pogonsko silo rabi za svoj pogon. Nasprotno potrebuje gnana večja jermenica, oz. kolo z manjšim številom obratov, načeloma toliko manjšo pogonsko silo v istem razmerju. Upoštevati pa moramo, da se mnogo pogonske sile porazgubi vsled upora oz. trenja osi v ležajih, vsled trenja jermenov ob platišča, zob med seboj itd. Zato je potrebno za vsako prestavo priračunati nekaj več sile. Iz navedenega dejstva pa razvidimo tudi, kako važna je pri stroju pravilna namestitvev jermenov in koles, skrbno izdelani in pravilno namazani ležaji itd.

Četudi se s prestavami zvišuje poraba pogonske sile, dobi vendar radi njih stroj

PK.-Aufnahme: Kriegsberichter Schubert (Wb.)
Einheiten der Marine auf Kriegsmarsch. In Kiellinie auf dem Marsch

na enakomernosti teka, zaradi vztrajnosti teka koles in jermenic v prestavah.

Prestave naj načeloma ne bi presegale, posebno pri jermenicah, razmerja 1:5 med posameznimi osmi, nadalje naj bi bil pri jermeničnih prenosih razmah osi vsaj štirikrat večji kot premer obeh osi skupaj.

Jermeni na jermenicah tečejo z določeno brzino, katero lahko izračunamo tako, da premer gonilne jermenice, izražen v metrih (16 cm = 0.16 m) množimo s 3.14, dobljeni zmožek pa s številom njenih obrátov na minuto. Dobljeno vsoto, ki izraža brzino teka jermena v 1 minuti v metrih, navadno delimo s 60, da zvedo, koliko metrov preteče jermen v sekundi. To brzino izražamo z znakom m/sek. Najlepše teče jermen pri brzini 20 m/sek., najmanjša hitrost pa naj bi znašala vsaj 8 m/sek. za jermene, ki morajo prenašati večje pogonske sile. Jermenice elektromotorjev s 125 mm premera imajo povprečno 9 m/sek. brzine jermena, pri jermenici 160 mm pa okoli 11.5 m/sek. Na večji jermenici jermen manj drsi in je torej motor »močnejši«, če mu damo jermeno z večjim premerom, seveda pa mora biti tudi vsa ostala prestava s to v skladu.

Učite se nemščine! Prihodnji pone-deljek je začetek novih učnih tečajev nemščine, ki jih priredi organizacija Steirischer Heimatbund. Prijavite se za obiskovanje teh tečajev!

Boljševiški poglavarji so vedno zidali in gradili na »generala zimo«, da jim bo zmagovit zaveznik. Spodnještajerci bodo z volnenimi, toplimi in kožuhovinastimi oblačili, ki jih darujejo za naše vojake, dokazali, da naših slavni nemških vojakov tudi zima ne bo premagala.

MALE VESTI

* Založništvo koledarja »Untersteirischer Kalender 1942« naznanja, da izide koledar koncem prihodnjega tedna, nakar se ga naročnikom takoj razpošlje. Nova naročila se še seveda sprejemajo. Cena koledarju je 80 Rpf, ki jih je poslati v gotovini ali poštinih znamkah na naslov: An den Verlag »Untersteirischer Kalender«, Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

* Terjatve napram bivši jugoslovanski državi. V odredbenem in uradnem listu (Verordnungs- und Amtsblatt) šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, številki 61, je objavljen nov razglas o predlaganju terjatev in pravic napram bivši jugoslovanski državi. V smislu tega dodatnega razglaša se točka 5 prve objave z dne 27. novembra 1941 spremeni v toliko, da je termin za predlaganje zadevnih terjatev podaljšan do 20. januarja 1942.

* Odlikovan Marburger. Za hrabrost pred sovražnikom je bil odlikovan Marburger Kurt Orechowsky.

Kmečkemu ljudstvu Velike Nemčije!

Leto zgodovinskih dogodkov leži za nami. Boj nemškega ljudstva in njegovih zaveznikov zoper židovstvo, plutokracijo in boljševizem ter zavarovanje življenjskih pravic in življenjskega prostora je stopil sedaj v odločilen štadij. Tudi če je zmaga bila zmaga naše neprimerno hrabre obožene sile, je tudi kmečko ljudstvo do-prineslo svoj delež k tem uspehom. Storitvam nemškega kmetijstva od leta 1933 gre zahvala, da so se vsi načrti naših nasprotnikov, da bi nas sestradali, izjalovili. Delo in trud vsega našega podeželskega ljudstva sta bila ogromna, posebno pa kmečkih žen, ker bi se drugače tekoča produkcija ne bila stalno dvigala. Pri tem so možje in žene na kmetih stekle zgodovinske zasluge. Samo s požrtvovalnostjo in dobro voljo se je pridelalo prehrano za nemško ljudstvo ter predpogoj za delovno zmožnost in obrambno pripravljenost.

V sedanjih borbi se odloča naša usoda in usoda naše dežele. Ta stvarnost zahteva še nadalje vse naše moči. Visoke zahteve bo še treba izvršiti. Vsi napor našega dela doma so pa malenkost napram žrtvam, ki jih prinašajo naši vojaki iz dneva v dan in vsako uro za ljudstvo in Reich. Sklenimo, da hočemo biti vredni naših vojakov ter trdo in zagrizeno nositi trud in delo, da bo nemško ljudstvo imelo dovolj kruha. V nepretresljivi zvestobi stoji nemško kmetstvo ljudstvo v službi Führerja, pripravljeno za vsako delovanje in za vsako žrtev! Vsak naj stori svojo dolžnost, potem bo pa zmaga naša!

R. Walther Darré

Iz Führerjeve mladosti

Adolf Hitler se je rodil dne 20. 4. 1889 kot sin avstrijskega carinskega uradnika

v Braunau-u, mestu, ki leži ob reki Inn. Ze v nežni mladosti je našel v knjigah svojega očeta, pozneje pa v knjigah iz realne šole v Linz-u, zgodovinsko podlago za poznejšo izgraditev svojega svetovnega nazora. Ze takrat je vzljubil nemštvo ter zasovražil habsburško monarhijo, ki se mu ni zdela dovolj nemško-nacionalna. Tako je takrat v svoji mladi nežni duši postal nacionalist in revolucionar napram protinemško ali premalo nemško-nacionalno usmerjeni Avstriji.

Komaj 13 let star je izgubil očeta. Tri leta pozneje so mu pokopali mater. Ker mu poklic uradnika, ki mu ga je določil oče, ni ugajal, je odšel v Wien, da bi postal arhitekt. Sledilo je pet let globoke bede, ki jih je preživel kot pomožni in priložnostni delavec pri raznih stavbenih delih. Pri tem je spoznal življenjske probleme, posebno vprašanje socializma in vzgoje ljudstva. Prišel je do trdnega prepričanja, da sta vzgoja ljudskih množic v nacionalnem duhu in socialna pravica najbolj potrebna predpogoja za pridobitev delavstva za narod. Studiral je avstrijsko stranko marksistov ali socialdemokratov, ki, kakor marksizem, sploh ni priznavala nacionalizma, domovine, avtoritete, vere in morale. Videl je, da mora taka politična stranka izginiti in šele potem bo tudi meščanstvo našlo razumevanje za socialno bedo in tegobe delavcev in siromakov. Njegov bister duševni pogled je hkrati ugotovil, da sedi židovstvo na vseh mero-dajnih in vplivnih mestih in da je ravno žid glavni hujskač ljudstva, ker je njegov interes, da odstranjuje tuja plemena. Iz tega se je v glavi mladega idealista izcimila spodbuda in zavest, da so plemena tudi problem, važna kakor socializem in nacionalizem.

Adolf Hitler je v tistem času kot poslušalec sej avstrijskega parlamenta prišel tudi do spoznanja, da parlament, sestavljen iz izvoljenih državnih ali narodnih poslancev, ki deluje brez stvarnega znanja in za svoje delo in sklepe ni niko-

Tu odrezati

An den Verlag

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Badgasse 6

mur prav odgovoren, po ustavnih predpisih res lahko zastopa svoj narod, manjka mu pa, kar je najbolj važno — zmožnosti in volje. Dva nova politična gibanja, ki jih je srečal Adolf Hitler v takratni Avstriji, sta ga resno zanimala. Bilo je to vsenemško gibanje, ki ga je vodil Freiherr von Schönerer ter krščansko-socialno pod vodstvom Dr. Lueger-ja. Iz obeh strank si je Adolf Hitler hitro napravil sodbo, in sicer, da bi se oba lahko izpopolnila, če bi tvorila eno stranko. Schönerer je bil nacionalist, ki je v svojem programu načel tudi probleme plemena ali rase, Lueger pa socialist, akoravno se je preveč izgubljal v raznih verskih dogmah. Iz tega bi se po gledanju Adolf-a Hitler-ja lahko napravilo politično stranko, ki bi nacionalizem in socializem skovala v enoten politični in svetovno-nazorni program. Tako se je takrat v stari Avstriji v glavnem in cesarskem mestu Wien, porodila ideja o organizaciji nacionalsocializma, ki ga je pozneje ustvaril in praktično izvedel.

Leta 1912 se je Adolf Hitler preselil v Nemčijo, in sicer v München, glavno mesto dežele Bayern. Tam je kot mlad risar in akvarelist skromno, ampak zadovoljno preživel najsrečnejša leta svojega življenja. Razmere, ki jih je našel in opazoval v Nemčiji so mu seveda potrjevale že v Avstriji dobljeno prepričanje, da sta tudi v Nemčiji marksizem in židovstvo tisto, kar slabi ljudstvo in državo. Prisegal je sam sebi, da bo Nemčiji in nemškemu narodu le tedaj mogoče dobro živeti, kadar ne bosta več imela marksističnih gibanj in židov.

Izbruhnila je svetovna vojna. Hitler je v njej videl osvobodilni boj Nemcev. Dne 3. 8. 1914 je bavarskemu kralju predložil prošnjo, da bi ga sprejeli kot prostovoljca v neki bavarski polk. Prošnjo so takoj ugodno rešili ter ga uvrstili v Regiment List, s katerim je odšel na francosko fronto, kjer je opravljal zelo nevarno ordonančno službo. Za svojo hrabrost je bil odlikovan z železnim križem 1. in 2.

razreda, z vojaškim zaslužnim križem ter s pohvalo poveljnika polka.

V svetovni vojni je Adolf Hitler spoznal še nekaj važnega, in sicer, da je sovražna propaganda močnejša od nemške, da je celoten svetovni židovski tisk usmerjen proti Nemčiji itd., kar mu je bil najlepši nauk o važnosti propagande sploh.

Dne 7. 10. 1916 je bil v bitki na Sommi ranjen. Dne 13. 10. 1918 pa je bil pri bobnečem artilerijskem ognju vsled eksplozije sovražne plinske granate zastrupljen ter z izgubo vida odpeljan v vojaško bolnišnico v Pasewalk. V tamkajšnji vojaški bolnici je dne 10. novembra 1918 zvedel o katastrofalnem uničenju drugega Reich-a. Iz globoke potrnosti je takrat sklenil, posvetiti se politiki, kakor hitro ozdravi, kar se je pozneje tudi zgodilo.

Nov rokodelski poklic. Razširjenje uvedbe in uporabe kmetijskih strojev je podal potrebo po strokovnjakih, ki bi take stroje popravljali. Gre torej za strojnika oziroma strojnega ključavničarja ali popravjalca kmetijskih strojev, ki bi lahko posamezno pri kmetijah ali pa tudi v svojih specialnih delavnicah popravljali kmetijsko orodje, stroje in aparate. Državni prehranjevalni stalež je v tem pogledu že podvzel potrebne korake in bo ta novi poklic gotovo posebno po končani vojni imel veliko bodočnost.

300.000 novih stanovanj se bo zgradilo v Sudetengau-u. Gauleiter in Reichsstatthalter Henlein objavlja v uradnem glasilu za socialne stanovanjske gradnje bodoči načrt graditve stanovanj v Sudetengau-u. Po tem načrtu se bo v Sudetengau-u gradilo 300.000 novih stanovanj.

Kože od kun vidimo marsikje predelane za ovratnike, mufe itd. Vse to je v mnogih slučajih bolj okrasek kakor pa zaščita zoper hlad. Par prijemov in šivov, pa se lahko napravi marsikaj koristnega za naše vojake, kar jih bo čuvalo proti hudi ruski zimi.

PK.-Aufnahme:
Kriegsbericht Eizold (Wb.)

Infanterie greift an

Das Artilleriefuer unserer Geschütze hat aufgehört. Jeden Augenblick muß jetzt der Sturm losgehen. Die Männer spähen angespannt auf den Dorfrand und sondieren schon das Gelände, wo die besten Angriffs-möglichkeiten liegen

An den Verlag — Upravi

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Bestellschein - (Naročilnica)

Ich (wir) bestelle(n) hiermit — Naročam(o)

----- Stück

(komadov) »Untersteirischer Kalender 1942«

zum Preise von 60 Rpf. und 20 Rpf. Zustellgebühr, zusammen also 80 Rpf. für 1 Stück, (za ceno 60 Rpf. in 20 Rpf. dostavnine, skupno torej 80 Rpf. za en komad).

Der Betrag von ----- RM. ist in Briefmarken beigelegt — wurde mittels Postanweisung überwiesen

Vsota

je priložena v znamkah — nakazana po poštni nakaznici

Den (die) Kalender ersuche(n) ich (wir) an meine (unsere) tieferstehende Adresse zu senden,

Koledar(je) naj se pošlje na moj (naš) sledeči naslov:

Adresse (naslov):

Name (ime): -----

Beruf (poklic): -----

Ort (kraj): -----

Straße (cesta): -----

Post (pošta): -----

Unterschrift (podpis)

Dobil je Eisernes Kreuz II. Klasse, to je železni križec II. razreda.

* Žično železnico bodo gradili iz Zagreba na domačo goro Sljeme. Ta že pred prvo svetovno vojno zamišljen načrt so temeljito izdelali ter upajo že prihodnjo spomlad začeti s pripravljalnimi deli.

* Židovska vohunska organizacija v Iraku. V Iraku so Angleži, ki sedaj pašujejo po tej deželi, organizirali s pomočjo 1200 židov angleško vohunsko službo. Clani te službe bodo nadzirali vse nacionalne arabske ljudi, ki so znani nasprotniki angleškega nasilja.

* Razširjenje obvezne delovne službe v Franciji. Francoska vlada je objavila zakon, ki določa preko obvezne delovne službe francoske mladine še splošno obveznost za kmetijska in gozdarska ter rokodelska dela na kmetih.

Spodnještajerci!

Dokažite prihodnjo nedeljo, ki je nedelja požitovanja, da ste najožje povezani s fronto.

* **Novoletna poslanica Führer-ja in Reichsmarschall-a.** Ob prehodu leta je Führer iz svojega glavnega stana naslovil poslanico, ki je nemškemu ljudstvu podala kratek pregled o vojnih in političnih dogodkih minulega leta. V markantnih besedah je popisal vzroke in ozadje vojne, spletke Velike Britanije in Sovjetije ter sedanji največji oboroženi obračun vseh časov. Gigantska fronta od Rokavskega zaliva do Vzhodne Azije, kjer zmagujejo nemške čete in njeni zavezniki, bo leta 1942 prinesla odločitev. Zato bo to leto za fronto in domovino, leto dela, leto velikih zahtev. Z odločitvijo bo pa končno prišla odrešitev nemškega ljudstva ter z istim povezanih prijateljskih narodov. — Führer se je v svojstvu vrhovnega poveljnika oborožene sile hkrati spomnil tudi svojih hrabrih vojakov-junakov. V posebni poslanici, ki se jo je razglasilo armadi, letalstvu in mornarici po vseh frontah, morjih in bojiščih, se je Führer zahvalil za doslej nemškemu ljudstvu in domovini storjene junaške storitve ter jih zagotovil zmagovitega konca sedanje vojne. — Tudi Reichsmarschall Göring je kot vrhovni poveljnik letalstva izdal novoletni oklic.

* **Sestanek starih bojnikov** nacional-socialistične nemške delavske stranke, v kolikor se ne nahajajo na frontah, se je tudi na letošnji božični večer vršil v München-u v prostorih restavracije Löwenbräukeller. Pri mizah, ki so bile okrašene z jelkami, je Gauleiter Adolf Wagner zbranim tovarišem izročil pozdrave in želje Führer-ja. V svojem govoru se je spomnil vseh tistih, ki stojijo na frontah ter povdaril, da je Führer tisti, ki nosi največje breme sedanje borbe. V tem boju sta fronta in domovina pripravljene pomagati in storiti vse za nemško ljudstvo.

* **Vodja nacionalsocialističnega gibanja v Holandiji, Mussert,** je bil te dni v Berlinu. Inž. Musserta sta sprejela Reichsführer Himmler in državni minister Dr. Goebbels. Pred Holandci, ki bivajo v Berlinu, je imel inž. Mussert povodom desetletnice obstoja holandskega nacionalsocialističnega gibanja govor, v katerem se je bavil z velikim dogajanjem naše dobe. Prijave holandskih prostovoljcev za boj proti boljševizmu je označil inž. Mussert kot izpričevalo holandskega sodelovanja pri obnovi Evrope. Govornik je nadalje dejal, da se bo število holandskih prostovoljcev še povečalo. Po njegovih besedah je holandsko nacionalsocialistično gibanje edina v Holandiji dopuščena državna stranka.

* **Izdajalec knez Starhemberg** se bori v Libiji proti nemškemu narodu. Znani

emigrant knez Starhemberg, ki je igral svoječasno skupno z Dollfusom zalosno vlogo, je bil te dni kot plačanec ranjen na libijski fronti. Zivljenjska pot tega izdajalca je tem značilnejša, ker se je Starhemberg nekoč na Annaberg-u boril skupno z nemškimi dijaki za nemško svobodo. Po njegovem begu v inozemstvo ga je angleška vlada kot poročnika uvrstila v angleško vojsko. Njegova žena je filmska igralka v Londonu. Tako je postal knez Starhemberg žalostna figura sodobne zgodovine.

* **Nemško-slovenski in slovensko-nemški slovar.** Ker se Spodnještajerci pridno učijo nemščine, je povpraševanje po nemško-slovenskih in slovensko-nemških slovarjih ogromno. Ni čudo, da so ti besednjaki, v kolikor jih je bilo po raznih knjigarnah pri nas in v Nemčiji na zalogi, že v največji meri razprodani. V zadnjem času dobiva naše uredništvo in upravnitvo mnogoštevilne dopise s povpraševanji po nabavnih virih takih besednjakov. Da si naši naročniki in bralci prištedijo čas in denar, jim tem potom vljudno sporočamo, da naše založništvo nima knjigarne in tudi v zalogi nikakšnih slovarjev. Besednjaki se dobijo po knjigarnah ter zadostuje naročilo pri prvi najbližji knjigarni doma ali v notranjosti Nemčije. Vsaka knjigarna, ki dobi naročilo besednjaka, ga naročniku lahko pošlje po originalni ceni tudi če ga nima v svoji knjigarni na zalogi. V kolikor in če se slovarji še dobijo in nahajajo na knjižnem trgu, si jih namreč takoj naroči, da stranki lahko postreže. Če Vam n. pr. knjigarna W. Heinz v Marburg-u sporoči, da nima in ne more dobiti nemško-slovenskega slovarja, je to znak, da ga tudi v nobeni drugi knjigarni ni mogoče več kupiti, ker so razprodani. Mogoče pa pride kakšno založništvo, ki bo temu pomanjkanju z novo izdajo kakkega pripravnega besednjaka napravilo konec. Spodnještajercem pa olajšalo pouk nemščine.

* **Čuvajte obdelane njive!** V minulih zimah se je večkrat pripetilo, da so sportniki na obdelanih in posejanih njivah sankali. Ker pri slabi snežni odeji pri tem nasadi zelo trpijo, če se sanki ali hodi po njih, je v interesu prehrane ljudstva, da se letos vse morebitne take postopke prepreči. Obdelana polja se tudi v zimskem času ne smejo uporabljati za pešpoti in sportna igrišča. Vsak, ki to stori, zapade kazni. Ze v normalnih mirnih časih se take razvade mora obsojati, danes v vojnem času je pa nekaj takega neodpustljiv prestopok zoper ljudsko skupnost.

* **Zanimive številke ljudskega gibanja v Marburg-u.** Kronika Marburg-a zazna-

muje v ljudskem gibanju v preteklem mesecu do zdaj še nepoznane posebnosti. Zlasti zanimiva je statistika druge polovice decembra, če se jo primerja s številkami z prve polovice istega meseca (dotične številke se nahajajo v oklepajih). Standesamt-u je bilo prijavljenih 89 rojstev (54), od teh 40 dečkov (36), 49 deklic (18); 41 smrtnih slučajev (44), od teh 18 moških (26), 23 žensk (18). Naravnost rekordno število pa zaznamuje statistika civilnih porok, namreč 70, do čim jih je bilo v prvi polovici decembra samo 17. Večina porok se je izvršilo razdeljeno na 4 dni.

* **Velikanska vročina** je bila za božične praznike v republiki Argentini, ki leži v Ibero-Ameriki, to je na jugu ameriškega kontinenta. V nekaterih mestih v notranjosti države je dosegla temperatura 39 do 44 stopinj Celsija.

* **Potres na morju** so ugotovili te dni v Lizboni na Portugalskem. Ognjišče potresa je bilo kakih 280 km daleč na Atlantskem oceanu v južno-vzhodni smeri od Lizbone.

* **Železniška zveza med Turčijo in Grčijo** se bo v kratkem vzpostavila, ker se popravila mostu preko reke Arda bližajo svojemu koncu.

* **Japonci so porazili na Kitajskem štiri divizije maršala Čangkajška.** Kakor poročila japonski glavni stan iz Srednje Kitajske, so japonske čete porazile južno od reke Jangce 40., 144., 147. in 148. divizijo maršala Čangkajška.

* **Izjava bankrotarjev.** Kot nadomestilo za vojaške poraze v Evropi ter za izpuhjene bitke v Pacifiku so se Stalin, Churchill in Roosevelt podali ob Novem letu na diplomatsko polje. Kakor poročila Bela hiša v Washingtonu, so podpisale Sovjetska Unija, Anglija in Amerika skupno z nekaterimi podkupljenimi ibero-ameriški državami ter z emigrantskimi kralji in vladami Evrope neko izjavo. V tej izjavi pravijo, da bodo izkoristile vsa pomožna sredstva za boj proti državam, združenim v Trojnem paktu. Obenem je bilo tudi sklenjeno, da nobena od teh držav ne bo sklepala posebnega miru.

* **V Krumbachu je zgorelo šolsko poslopje.** V noči na 29. decembra je zgorela Hans Schemm-Grenzlandschule v Krumbachu do tal. Šola je bila otvorjena šele koncem oktobra 1940. Požar je nastal bržkone radi prevelikega ognja v pečeh. Opazili so ga šele tedaj, ko je bilo poslopje v plamenu.

* **Nemški vojaki delijo svoj kruh z grško deco.** Francoski novinar Sampaix je objavil v turškem listu »La République« pod naslovom »Beda v Grčiji« uvodnik

Zahtevajte žarnice s to kvaliteto znamko na ovitku.

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

Puloverje so spodnještajerske gospodinje izdelovale navadno doma. Pregledajte in premislite, če bi se ne dalo kakšen pulover doma pogrešati ter ga oddati za potrebe naših vojakov na fronti. Volnen pulover, ki vam doma ni neobhodno potreben, lahko obrani vojaka bolezn, lahko mu pa tudi reši življenje. Mi, ki sedimo doma pri toplih pečeh, lahko mirno pogrešamo take puloverje, ki jih po vojni ne bo primanjkovalo. Vojak zunaj na fronti pa v veliko hujši zimi živi večinoma na prostem, kjer je izpostavljen vsem težkocam, hude severne zime.

ter hvale postopanje nemških in italijanskih vojakov, ki večkrat delijo svoje porcije hrane in kruha z grško deco. Sampaix primerja to plemenitost z nerazumljivim postopanjem Angležev, ki se ne sramujejo krasti ladje z živežem za svoje bivše zaveznike in sobojevnike.

* Grška Narodna banka slavi to leto 100-letnico svojega obstoja.

* Velika železniška nesreča na Hrvatskem. 2. januarja ob pol 3. uri zjutraj se je zgodila na postaji Bosanski Novi velika nesreča. Dva vlaka sta trčila s tako silo, da so se razbili z obema lokomotivama tudi razni vagoni. Nesreča je zahtevala 7 mrtvih in 35 težko ranjenih.

* Za 30 gramov so zvišali na Grškem dnevni obrok kruha za osebo. Za to zvišanje se imajo Grki zahvaliti Nemčiji in Italiji, ki sta poskrbeli za pošiljke kruha, žita in moke v Grčijo.

* Razprava proti vojnimi zločincem v Rimu odgodena. Predsednik višjega sodišča v Rimu, Henry Lagarde, je odstopil. S tem v zvezi je bila razprava proti Daladierju, Blumu, Jouhauxu, generalu Gamelinu in drugim krivcem francoskega poraza odgodena za nekaj tednov.

* Trgovina tekočega goriva je na Hrvatskem monopolizirana. Na podlagi zakona o monopolih so na Hrvatskem ustanovili tyrdko »Pekluna d. d.«, ki bo imela izključno pravico trgovanja z mineralnimi olji in tekočimi gorivi. Na podjetju je država udeležena s 60%, 5 milijonov kun znašajočega kapitala.

* Veliki plavalni štadion bodo gradili na spomlad v Bratislavi, glavnem mestu Slovaške. Stroški bodo presežali 9 milijonov slovaških kron.

* Prostovoljna delovna služba na Japonskem. Po vzgledu nemškega Arbeitsdienst-a so nekatere japonske province uvedle slično delovno službo. V tem prednjači provinca Miyazaki, ki je že leta 1939 pod imenom »Sokoku-Sinkoo-Taie« (družba za dvig domovine) kot prva začela zbirati prostovoljce, ki jih vodi na brezplačna, domovini potrebna in koristna dela. Dela opravljajo zraven svojih poklicnih dolžnosti in jih gledajo kot nekakšno versko žrtev za cesarja, v katerem je vtelesen cel japonski narod.

* 500 bolgarskih rokoalcev bo potovalo v Nemčijo, kjer bodo pol leta študirali nemški način dela v rokodelskih podjetjih.

* Ladja je zavozila v hišo. V Bosporu je med močnim viharjem vozila ladja mimo neke vasi. Pri tem je močno morskovo valovje vrglo ladjo proti nabrežju, kjer je s pregibom udarila v tik ob morju stoječo hišo. Ladja je seveda v poslopju obtičala, ne da bi se bila poškodovala, pač pa je hiša mnogo trpela.

* Preobljudenost Japonske se najbolj zrcali v dejstvu, da živi 180 Japoncev na enem kvadratkilometru ter je na ta način Japonska najbolj gosto naseljena dežela na svetu.

* 400 vojnih ladij vseh vrst gradijo po ladjedelnicah Zedinjenih držav Severne Amerike.

* Radio-oddajnica Alpen ne bo več oddajala poročil v slovenskem jeziku. Spodnještajerci bodo odslej poslušali poročila in ostale oddaje v nemščini. Slovenske emisije radio-oddajnice Alpen so pred izbruhom vojne med Nemčijo in Jugoslavijo izpolnile svoj namen s tem, da so spodnještajersko ljudstvo pravilno informirale o vojnem dogajanju po svetu.

* Za ranjene vojake. Poklicno združenje brivcev v Magdeburg-u je sklenilo, da bo vsak teden po en član združenja brezplačno strigel in bril ranjene vojake po v Magdeburg-u se nahajajočih vojaških bolnišnicah.

* Maršal Antonescu je sprejel pred par dnevi prekrasen osebni dar Führer-ja: osebni avtomobil znamke Mercedes-Benz v posebni izdelavi.

* Reichsfrauenführerin Gertrud Scholklink je prejela visoko romunsko odlikovanje: Križec Kraljice Marije I. razreda.

* Zunanji minister Joachim v. Ribbentrop se je odpeljal pretekli ponedeljek na povabilo regenta Horthyja in kr. madžarske vlade na večdnevni obisk v Madžarsko.

* Za živalski vrt v Belgradu so iz Ulma odpremili te dni celo vrsto dragocenih živali, med drugim tudi nekaj belih medvedov, bizonov, velblodov in rjavih medvedov.

Spodnja oblačila so za vojaka na fronti, ki ure in ure v najhujši zimi leži na prostem v snegu, ledu, blatu in v vodi, lahko rešitelj življenja. Daruj spodnje hlače in srajce.

* Letalski alarm v San Franciscu. V ameriškem mestu San Franciscu so imeli preteklo nedeljo skoro enourni letalski alarm. Baje so ugotovili 150 kilometrov daleč od kalifornijske obale japonska letala.

* Učilnico za 120 vajencev dograjujejo v Berlinu, kjer se bodo učili in vadili strokovni delavci za elektrotehniško stroko.

* Odrezki ali točke od nakaznic za oblačila (Reichskleiderkarte), ki so odrezani ali ločeni od nakaznic, se v trgovinah pri nakupu tekstilij ne morejo uporabiti, ker imajo trgovci najstrožja navodila, da na tak posmeznih odrezek ne smejo ničesar prodati. Nakup tekstilnega blaga je mogoč samo na točke, ki se držijo matičnega lista oblačilne nakaznice in jih šele trgovec na malo pred kupcem loči od matičnega lista.

* Kabinetni šef francoskega notranjega ministra umorjen. Te dni so našli na progi Melun—Troyes truplo kabinetnega šefa francoskega notranjega ministra, nekoga Paringaulta. Baje se je nahajal Paringault na potovanju v Dijon, kjer naj bi bil vodil preiskavo o napadu na nekoga nemškega častnika. Ameriška in angleška poročevalska služba sta pozneje zatrjevali, da je bil izvršen atentat na francoskega notranjega ministra Pucheu-a. Ker so Angleži imeli Pucheu-a na muhi, je verjetno, da so atentat izvršili angleški agenti. Žrtev pa ni bil notranji minister, nego njegov kabinetni šef.

Pri sankanju se človek ogreje. Zato se za sankanje ni treba preveč toploto oblačiti. Pregledaj svojo sportno opremo in daruj za vojake na fronti, kar lahko pogrešaš.

* Srbija dobi državno policijo. Kakor poroča »Novo Vreme«, bodo v Srbiji ustanovili državno policijo. To se bo zgodilo seveda v sporazumu z nemškimi okupacijskimi oblastmi. Državna policija bo razdeljena na orožništvo, mestno policijo in obmejne varnostne čete ali finančne kontrole.

* Hrvatski zakoni o podeljevanju redov ali ordenov, ki jih je nedavno izdal poglavnik, mu omogočajo, da podeljuje red »Krone kralja Zvonimira«. Ta red ima več razredov. Veliki red z zvezdo daje pravico na naslov »vitez«. Za vojne zasluge so ustanovili »Hrvatske hrabrostne svetinje poglavnika Ante Pavelić-a«. Te se delijo v štiri razrede in sicer v zlato, veliko srebrno, malo srebrno in brončasto, in se jih bo podeljevalo za posebne dokaze hrabrosti in bojevitosti. Imejtelji zlate in velike srebrne bodo deležni dosmrtnih denarnih doklad, nosilec zlate se bo tudi lahko nazival »vitez«.

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

• Največjo ameriško potniško ladjo »President Harding« z 10.509 brutoregisterskimi tonami so glasom poročil italijanskih listov dobili Japonci v nepoškodovanem stanju v svoje roke.

Požeruh je tisti, ki ima, pa ne da volnenih ali zimskih oblek ter kozuhovine za naše vojake na Vzhodu. Požeruhi so škodljivci ljudstva.

DOPISI

□ Geislingen (Steige). V eni tukajšnjih tovarn se je na starega leta dan smrtno ponesrečil spodnještajerski rojak Franz Trefald iz Buchern-a pri Lichtenwald-u v okraju Rann an der Save. Mladič, ki je bil star komaj 23 let je šele par mesecev delal tukaj ter bil splošno priljubljen. Njegovega pogreba se je udeležilo mnogo tukaj živčih rojakov iz Spodnje Štajerske, nadalje nameščencev in delavcev tovarne, ki so z lepimi vencami okrasili njegovo zadnjo pot. Na odprtem grobu je spregovoril Josef Schkoberne, domačin iz Reichenburg-a ter se od pokojnika lepo poslovil. Posmrtno zadevo in pogreb sta tovariško uredila zakonca Anton in Angela Klenowschek. Zalostnim svojcem, materi, sestram in bratu — globoko sožalje. — August Budna

TO IN ONO

o. Znanstveni koledar o obstoju zemlje. Po najnovejših raziskovanjih, ki še niso zaključena, je naša zemlja stara dve milijardi let. Učenjaki so ugotovili, da je minulo milijardo let, preden se je dovil proces tvorbe kamenja. Razvoj prvega organskega življenja je potreboval 1500 milijonov let. Prvi takozvani Heidelberger-Neandertalski človek je potreboval pozneje 100.000 let, preden je dosegel svojo razvojno stopnjo. Geološko ali zemeljsko-znanstveno imenujejo to dobo vmesno le-

-Aufnahme: Kriegsberichter Bauer (Wb.)

Rast im Schnee
Auf den verschneiten Straßen wird häufig gerastet, damit die Pferde verschlaufen können. Auf vereisten Wegen und tief verschneiten Feldern müssen auch die Vorräte oft ihr Letztes hergeben, um die Geschütze vorwärts zu bringen

deno dobo in zadnjo ledeno dobo na 30 do 20.000 let starejšo kamenito dobo. Malopostavni človek in velikopostavni človek sta rabila za svoj razvoj 20.000 do 10.000 let mlajše kamenite dobe, 10 do 5000 let srednje kamenite dobe, 7 do 4000 mlajše kamenite dobe, 4000 letno nastopanje evropskih plemen, 4 do 3000 let bakrene dobe in dobe bronca ter 3000 let do danes doba železa.

Burg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Kulturfilm - Sondervorstellungen:

Sonntag 1/211 Uhr, Montag, Dienstag und Mittwoch 13.45 Uhr:
Ein Leni Riefenstahl Film der »Degeto«:

„DAS BLAUE LICHT“

Für Jugendliche zugelassen! Neueste deutsche Wochenschau! Ab Freitag: Der Südost-Film:

„6 Tage Heimaturlaub“

mit Gustav Fröhlich, Maria Andergast. Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht zugelassen! 876

Prodám drevesno brizgalno in stroj za mletje in šrotenje koruze. Janschekowitsch, Marburg/Drau, Thesen, Ferdinandgasse 34. 878

Torbar, star 22 let, išče mlajšo

zakonsko družico

— Štajerko. Resne ponudbe s sliko pod »Štajerc« na upravo lista. 875

FANT s stalno službo želi znanja z gospodično, večšo kakšne obrti, v svrhu ženitve. Ponudbe s sliko na upravo lista pod »Naklonjena«. 879

Služkinja, ki je že služila in ima veselje do kuhanja, se sprejme takoj. Predpogoj poštenost. Schröbar, Marburg (Drau), Bismarckstraße 6/III. 880

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARKE

Razglas

Vsi učni gospodarji, ki nameravajo ob veliki noči leta 1943 sprejeti vaje, morajo do 1. 3. 1942 tozadevne predloge staviti uradu dela (Arbeitsamt), ki je za njihove obrate pristojen. Učna mesta, ki bi se jih v predpisanem času ne prijavilo, se bodo potem zasedla le, če bo za to dovolj mladostnih na razpolago.

Tiskovine za pričujoče prijave se dobijo pri pristojnih uradih dela (Arbeitsamt) ali pa pri pristojnih strokovnih organizacijah (Kreishandwerksmeister, Ortsstellenleiter) der Wirtschaftskammer Südmark, Abteilung Handel, Überleitungsstelle der Wirtschaftskammer Südmark, Abteilung Industrie.

877

OGLASUJTE! „ŠTAJERSKI GOSPODAR“
posrednik med mestom in deželo

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf., masno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf., pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf. poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih poštnih znamkah. Najnižja cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Slamoreznico

na ročni in motorni pogon prodam. Hans Retschnik, P. Kötsch. 860

Arijski izkaz

ter dokumente k istemu Vam dobavi Familienforschungs-Institut, Graz, Grieskai 60, telefon 67-95. 687

Stara slovenska

sveta pisma

iz 15. in 16. stoletja kupuje Gilhofer, Buch und Kunstantiquariat, Wien I., Bognergasse 2. 855

Predivo in prejo

kupuje Marian Ivatschitsch, Seiler, Gurkfeld. 866

Prepisati? Prerisati? Ne!

Naročiti foto-kopije je bolje in ceneje. Foto-razmnoževalnica: Kontrolni urad za gospodarska podjetja (Kontrollbüro für Wirtschaftsbetriebe), Graz, Grieskai 60, tel. 67-95. 673

Cunje

krojaške odrezke, stare železje in kovine, papir, ovčje volno, svinjsko in govejo dlako (aravco) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 750

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbund«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

UČENKA se želi izučiti v trgovski ali strojno-pletilski obrti. Stana Jurschütz, Zellnitz a. d. Drau. 865

Zidarji pozor!

Vsi zidarji in zidarski predelavci Spodnje Stajerske, ki niso nikjer zaposleni, se naj javijo v svrhu trajne zaposlitve pri tvrdki Karl Koroschetz, Maurermeister, Packenstein. 871

Ein Hafnergehilfe

und Lehrling werden sofort aufgenommen. Anfragen zwischen 11 und 12 Uhr bei Franz Adanitsch, Hafnermeister, Marburg (Drau), Allerheiligengasse 12. 872

Hlapca sprejemem na malo posestvo. Josef Gornik, Rupersbach, P. Margarethen a. d. Pöbnitz (Wachsenberg). 868

Ofer z 2-3 delovnimi močmi išče službo. Naslov v upravi lista. 858

Oferja z 2 delovnimi močmi sprejemem. Naslov v upravi lista. 874

Zakonski par,

mož h konjeni, žena za hišna in vrtna dela, se sprejme v začetku januarja ali pozneje. Zglasiti: Hotel Henke, Tüffer. 852

Viničar zanesljiv, s 4-5 delovnimi močmi, se sprejme. Joh. Jauschnigg, Unter-Kunigund, Post Ober-Kunigund. 848

Važno!

Kako je organiziran STEIRISCHER HEIMATBUND?

V par tednih bo izšel obsežen in s slikami bogato opremljen »Untersteirischer Kalender«, ki ga naši čitatelji že željno pričakujejo. Vsak Spodnještajerc mora vedeti, kako je organiziran Steirischer Heimatbund kot edina politična organizacija naše dežele. O tej veliki organizaciji in njenih razčlenjenosti nas bo vsestransko poučil koledar »Untersteirischer Kalender«, ki ne sme manjkati v nobeni hiši. Koledar bo vseboval poleg običajnega kalendara tudi seznam nemških imen, pošne in železniške tarife, važne tabele iz kmetijstva, zlasti za živinorejce. Koledar nas bo poučil tudi o vsem, kar je treba vedeti iz najnovejše zgodovine naše prelepe Spodnje Stajerske. Vseboval bo tudi leposlovne prispevke, skratka:

„Untersteirischer Kalender“

je bodoči prijatelj naših podeželjanov, meščanov in delavcev. Manjkati ne sme v nobeni hiši. Z dostavnino vred ga boste dobili za RM —.80. Izrezite čimprej naročilni list, ki ga objavljamo v današnji številki. Izpolnite ga natančno in čitljivo ter priložite znesek 80 Reichspfennigov v pisemskih znamkah, ki pa ne smejo biti prilepljene in s tem pokvarjene. Vse skupaj denite v kuverto in odpošljite takoj na naslov:

VERLAG DES »UNTERSTEIRISCHEN KALENDERS«, Marburg, Badgasse 6

Denar lahko pošljete tudi po poštni nakaznici.

Čitajte!

Iščem

samostojno gospodinjstvo

za na deželo. Nastop službe takoj. Naslov v upravi lista. 856

Sprejemem takoj pridno

gostilniško pomivalnico.

Nekrep, Marburg (Drau), Viktringhofgasse 4. 862

Kmečko dekle

z nekaj znanjem kuhanja in nemščine se sprejme v obrtno hišo. Ponudbe pod »15« na upravo lista. 859

OZNANILO!

Dne 16. decembra sem na cesti Georgen-Sachsenfeld zgubil blatnik motorja s številko 1073. Najditelja prosim, da me o najdbi obvesti. Josef Jeschovnik, Fleischauger, Schönstein. 869

Kateremu preseljencu iz Spodnje Stajerske ali Gorenjske je znano, kje je ostala ali kje se nahaja moja preseljeniška prtljaga številka 7212. Poročilo ali odpremo prtljage na moj naslov nagradim. Michael Schpilek, Umsiedlungslager Wiesenburg, TRIPTIS in Thüringen. 864

TUNGSRAM

Majerja z več delovnimi močmi ali offerja sprejemem takoj. Johann Lotschitschnig, Roßbach 125, Post Gams bei Marburg. 853

Dva konjska hlapca

sprejme Ed. Suppanz, Ges. m. b. H., Pristova, Untersteiermark. 870

VINIČAR s 3-4 delovnimi močmi se sprejme. Naslov v upravi lista. 857

VINIČAR s 3-4 delovnimi močmi se sprejme. Predstaviti se: Marburg (Drau), Burggasse 34, I. Stock links. 861

Služkinjo

z znanjem nekaj kuhe sprejemem. Predstaviti se osebno pri Kloitschnig, Schneiderei, Marburg (Drau), Hindenburgstraße 7. 873

Gospodinjstvo,

vajeno vsega gospodinjstva, sprejemem. Lahko tudi ločenka ali vdova brez otrok. Poznejša ženitev ni izključena. Ostalo po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Upokojenec«. 867